

Heidi Korpela

**SELVITYS TEKSTILI- JA VAATETUSTEKNIIKAN
KOULUTUSOHJELMASTA VALMISTUNEIDEN
TYÖELÄMÄÄN SIJOITTUMISESTA**

**Opinnäytetyö
CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU
Tekstiili- ja vaatetustekniikan koulutusohjelma
Kesäkuu 2013**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Tekniikka ja liiketalous	Aika Kesäkuu 2013	Tekijä/tekijät Heidi Korpela
Koulutusohjelma Tekstiili- ja vaateustekniikka		
Työn nimi SELVITYS TEKSTIILI- JA VAATETUSTEKNIIKAN KOULUTUSOHJELMASTA VALMISTUNEIDEN TYÖELÄMÄÄN SIOITTUMISESTA		
Työn ohjaaja Kalle Myllykangas	Sivumäärä 39 + 4	
<p>Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää, kuinka Centria ammattikorkeakoulusta (entinen Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu) tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmasta valmistuneet insinöörit ovat työllistyneet koulutuksen suorittamisen jälkeen. Työ lähti liikkeelle halusta selvittää entisten opiskelijoiden työllistyminen koulutusohjelman muututtua insinööriinjasta liiketalouden syventäviksi opinnoiksi.</p> <p>Työ keskittyy kertomaan Suomen koulutusjärjestelmästä, tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmasta sekä sen siirtymisestä liiketalouden syventäviksi opinnoiksi. Opinnäytetyössä listattiin myös muita korkeakoulujen tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmia, joita Suomessa vielä toimii. Koulutusohjelmien kuvailussa keskitytään korkea-asteen koulutukseen eli ammattikorkeakoulujen sekä yliopistojen tämänhetkiseen tarjontaan. Työssä pyritään myös kertomaan tämänhetkisestä työtilanteesta teva-alalla Suomessa.</p> <p>Työllistymistä selvitettiin suorittamalla kysely koulutusohjelmasta valmistuneille. Kokonaisotoksena suoritettua työtä rajattiin valitsemalla kyselyyn koulutusohjelmassa vuosina 1998–2007 aloittaneet opiskelijat, joita oli kaiken kaikkiaan 94 henkilöä. Varsinainen kysely suoritettiin keväällä 2013.</p>		
Asiasanat kokonaistutkimus, tekstiili- ja vaateustekniikka, Teva-ala, työllistyminen		

ABSTRACT

UNIT Kokkola-Pietarsaari	Date June 2013	Author Heidi Korpela
Degree programme Textile and clothing technology		
Name of thesis STUDY OF EMPLOYMENT OF TEXTILE AND CLOTHING ENGINEERS		
Instructor Kalle Myllykangas		Pages 39 + 4
<p>The purpose of this thesis was to investigate how textile and clothing engineers have settled in their careers after graduating from Centria University of Applied Sciences.</p> <p>The thesis focuses on Finnish education system, textile and clothing engineering and how the degree program changed after it was included in the BBA studies as professional studies. The selection of other textile and clothing degree programs were introduced from other universities and universities of applied sciences. Also employment situation in textile and clothing industry in Finland was included.</p> <p>Research was conducted with doing a survey for students who started in degree program during years 1998–2007. The survey was completed in spring 2013. Overall the survey was sent to 94 people who had completed their studies in the degree program of textile and clothing in Centria University of Applied Sciences.</p>		

<p>Key words employment, survey, the degree program of textile and clothing, textile and clothing industry</p>

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 KOULUTUS	3
2.1 Ammattikorkeakoulu	3
2.2 Centria ammattikorkeakoulu	4
2.3 Teva-alan koulutus Suomessa korkea-asteen koulutuksessa	5
2.3.1 Teva-alan koulutus ammattikorkeakouluissa	5
2.3.2 Teva-alan koulutus yliopistoissa	7
2.4 Tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelma	9
2.5 Muoti ja vaateusalan liiketoiminnan syventävät opinnot	9
3 TYÖLLISYYSTILANNE	10
3.1 Työllisyystilanne tekstiili- ja vaateusteollisuudessa	10
3.2 Palkat	12
4 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUSAINEISTO	13
4.1 Otanta	14
4.2 Kyselylomake	15
4.3 Validiteetti ja reliabiliteetti	17
5 KYSELYN TOTEUTUS	18
5.1 Postitus	18
5.2 Vastausten kokoaminen	19
6 TULOKSET	20
6.1 Tausta	20
6.2 Nykyinen työtilanne	23
6.3 Vapaa sana	28
7 POHDINTA	34
LÄHTEET	37
LIITTEET	
LIITE 1. Saatekirje	
LIITE 2. Kyselylomake	
LIITE 3. III. Vapaa sana -osion kysymyksen 13 vastaukset	
LIITE 4. III. Vapaa sana -osion kysymyksen 14 vastaukset	
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Palkattu henkilöstö yhteensä	11
TAULUKKO 2. Jäsenyritysten henkilöstö tuotantoaloittain	11
TAULUKKO 3. Ansiot	12

TAULUKKO 4. Pohjakoulutus ennen tekstiili- ja vaateustekniikan opintoja	20
TAULUKKO 5. Mikä sai valitsemaan tekstiili- ja vaateustekniikan	21
TAULUKKO 6. Ennen hakemista koulutusohjelmaan	22
TAULUKKO 7. Valmistumisen jälkeen	22
TAULUKKO 8. Opiskelu valmistumisen jälkeen	23
TAULUKKO 9. Nykyinen työllisyystilanne	24
TAULUKKO 10. Työt valmistumisen jälkeen	25
TAULUKKO 11. Työsuhteen kesto nykyisessä organisaatiossa	25
TAULUKKO 12. Työnantajayrityksen toimiala	26
TAULUKKO 13. Vastaako työ vaateustalan koulutusta	26
TAULUKKO 14. Tämänhetkisen työpaikan sijainti (maakunta)	27
TAULUKKO 15. Palkkaluokka (€/kk)	28
TAULUKKO 16. Vastaajien ikä	30
TAULUKKO 17. Vastaajien siviilisääty	30
TAULUKKO 18. Lasten lukumäärä	31
TAULUKKO 19. Vastaajien jakautuminen aloitusvuoden perusteella	32
TAULUKKO 20. Vastaajien jakautuminen valmistumisvuoden perusteella	32

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää, kuinka Centria ammattikorkeakoulusta (entinen Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu) tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmasta valmistuneet insinöörit ovat työllistyneet koulutuksen suorittamisen jälkeen. Työ lähti liikkeelle halusta selvittää entisten opiskelijoiden työllistyminen koulutusohjelman muututtua insinöörilinjasta liiketalouden syventäviksi opinnoiksi. Samanlaisia opinnäytetöitä opiskelijoiden sijoittumisesta työelämään on tehty ennenkin eri ammattikorkeakouluissa, niin myös Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa. Kuitenkaan tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelman puolelta ei tätä kyselyä ollut entuudestaan suoritettu.

Tämä työ keskittyy kertomaan Suomen koulutusjärjestelmästä, tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmasta sekä sen siirtymisestä liiketalouden syventäviksi opinnoiksi. Opinnäytetyössä listataan myös muita korkeakoulujen tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmia, joita Suomessa vielä toimii. Koulutusohjelmien kuvailussa keskitytään korkea-asteen koulutukseen eli ammattikorkeakoulujen sekä yliopistojen tämänhetkiseen tarjontaan. Työssä pyrittiin myös kertomaan tämänhetkisestä työtilanteesta teva-alalla Suomessa.

Opinnäytetyön tekemisessä käytetty lähdekirjallisuus on pääosin tutkimuksen tekemiseen painottuvaa. Koulutusjärjestelmän sekä koulutusohjelmien lähteet ovat enemmän Internet-painotteista, sillä näin koettiin saatavan aiheista ajankohtaisempaa tietoa.

Suoritettulla kyselyllä pyrittiin selvittämään valmistuneiden tilannetta ennen opintoja, opintojen jälkeistä aikaa sekä sitä kuinka valmistuneet ovat tällä hetkellä töissä. Tausta osuudessa kysyttiin valmistuneiden pohjakoulutusta, syitä tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelman valitsemiseen, tilannetta ennen opintoja, työllistymisen nopeutta opintojen jälkeen sekä mahdollista uudelleen kouluttautumista. Toisessa osuudessa selvitettiin tämänhetkistä työllisyystilannetta. Osiossa kysyttiin nykyistä työllisyystilannetta, työnkuvaa, työn kestoa, työnantajayrityksen toimialaa, sitä vastaako työ vastaajan vaateustekniikan koulutusta, sekä työpaikan sijaintia ja vastaajan palkkaluokkaa. Viimeisessä osuudessa haluttiin tiedustella vastaajan käsitystä omasta urakehityksestään sekä sitä, mitä vastaaja koki hyödylliseksi opinnoissa ajatellen

nykyistä työtä. Viimeiseksi kyselylomakkeessa oli muutama taustakysymys, joissa tiedusteltiin vastaajan ikää, lasten lukumäärää, siviilisäätystä sekä aloitus- ja valmistumisvuodet koulutusohjelmasta.

Työ aloitettiin keväällä 2012 kyselylomakkeen muodostamisella. Lomakkeen koekysely suoritettiin huhtikuussa 2013 ja lopullinen versio kyselystä lähetettiin vastaajille huhtikuussa. Vastaukset saatiin kokoon toukokuun 2013 aikana.

2 KOULUTUS

Suomessa koulutusjärjestelmä on ryhmitelty koulutusasteisiin. Yleensä vain alemmalta koulutusasteelta voi siirtyä ylemmälle koulutusasteelle suorittamaan opintoja. Jokaisen koulutussektorin tavoitteet koulutukselle määritellään lainsäädännössä. Koulutuksen laadunvarmistukseen kuuluvat myös opetussuunnitelmien ja näyttöjen perusteet, koulutuksen järjestämis- ja toimiluvat sekä myös ulkoinen arviointi. Myös opettajien kelpoisuutta mittaavat säädökset kuuluvat laadunvarmistukseen. (Opetushallitus 2013.)

Suomen koulutusjärjestelmään sisältyy yhdeksänvuotinen perusopetus, jota ennen lapsilla on myös oikeus osallistua vuoden mittaiseen esiopetukseen. Peruskoulun jälkeiseen asteeseen kuuluvat lukio- sekä ammatillinen koulutus. Viimeisenä on korkea-asteen koulutus, johon kuuluvat yliopisto sekä ammattikorkeakoulu. (Opetushallitus 2013.)

2.1 Ammattikorkeakoulu

Ammattikorkeakoulun opinnot eroavat yliopistokoulutuksesta käytännönläheisemmän suuntautumisen vuoksi. Pohjakoulutukseksi ammattikorkeakouluun käyvät lukio sekä ammatillinen koulutus. Ammattikorkeakoulutukseen haetaan keväällä ja syksyllä tapahtuvassa yhteishaussa. Koulutus on opiskelijalle maksutonta ja kestää 3,5–4,5 vuotta, ja siihen sisältyy puolen vuoden harjoittelujakso. Opinnot tapahtuvat koulutusohjelmina, joihin saattaa sisältyä suuntautumisvaihtoehtoja. Suomessa on 25 ammattikorkeakoulua. Ahvenanmaalla on oma ammattikorkeakoulunsa sekä erikseen on olemassa Poliisiammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakouluissa järjestettäviin aloihin kuuluvat humanistinen ja kasvatusala, kulttuuriala, yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala, luonnontieteiden ala, tekniikan ja liikenteen ala, luonnonvara ja ympäristöala, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousala. (Opetushallitus 2013.)

2.2 Centria ammattikorkeakoulu

Centria ammattikorkeakoulun toiminta tapahtuu kolmessa eri kaupungissa: Kokkolassa, Ylivieskassa sekä Pietarsaaressa. Kyseisen ammattikorkeakoulun omistaa Centria ammattikorkeakoulu Oy, jonka osakkaita ovat Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, Kalajokilaakson koulutuskuntayhtymä, Pietarsaaren kaupunki, Raudaskylän Kristillinen Opisto Ry. ja Keski-Pohjanmaan konservatorion kannatusyhdistys ry. (Centria ammattikorkeakoulu 2013.)

Kokkola-Pietarsaaren yksikkö muodostuu tekniikan ja liiketalouden yksiköstä sekä hyvinvoinnin ja kulttuurin yksiköstä. Tekniikan ja liiketalouden yksikön koulutusohjelmat ovat kone- ja tuotantotekniikka, tietotekniikka, kemiantekniikka, liiketalous sekä englanninkielinen Business Management. Järjestettävät muut koulutusohjelmat ovat hoitotyö, sosiaalia, terveydenhoitotyö, esittävä taide, musiikki sekä englanninkielisenä järjestettävä Nursing. (Centria ammattikorkeakoulu 2013.)

Ylivieskan yksikköön kuuluvat opiskeltavat alat ovat tekniikka, sosiaalia, humanistinen ja kasvatustieteet, matkailu ja liiketalous. Humanistisen ja kasvatustieteiden toimipiste sijaitsee Raudaskylässä. Ylivieskan yksikön koulutusohjelmat ovat matkailu, sosiaalia, kansalaistoiminta ja nuorisotyö, sähkötekniikka, tuotantotalous, liiketalous ja mediatekniikka. Englanniksi Ylivieskan yksikössä järjestetään Industrial management. (Centria ammattikorkeakoulu 2013.)

Arvoikseen Centria ammattikorkeakoulu listaa opiskelija- ja asiakaslähtöisyyden, tuottavuuden ja vaikuttavuuden, yhteistyön sekä vastuullisuuden. Missio on edistää alueen kehittämistä, kilpailukykyä sekä hyvinvointia, ja se tapahtuu pitämällä yllä jatkuvaa oppimista sekä tuottamalla alueelle osaavaa ja ammattitaitoista työvoimaa. Visionaan Centria pitää sitä, että ammattikorkeakoulu on haluttu yhteistyökumppani, joka olisi alueellisesti sekä osittain kansainvälisesti tunnettu kouluttajana ja kehittäjänä. Visioon kuuluvat myös opetus-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta, joita pidettäisiin tasokkaana ja tuloksellisina. (Centria ammattikorkeakoulu 2013.)

2.3 Teva-alan koulutus Suomessa korkea-asteen koulutuksessa

Suomessa voi opiskella teva-alan (tekstiili- ja vaatetusalan) koulutusohjelmia muutamissa ammattikorkeakouluissa sekä yliopistoissa. Ammattikorkeakouluista teva-alan koulutusohjelmista opiskelijat valmistuvat seuraaviin nimikkeisiin: insinööri (AMK), muotoilija (AMK), vestonomi (AMK) sekä tradenomi (AMK). Ylempään sekä alempaan korkeakoulututkintoon teva-alan koulutusta kuuluu taiteen, tekniikan, kasvatustieteiden sekä filosofian kandidaatin ja maisterin tutkinnoissa. Opintojaan voi syventää taiteen, tekniikan, kasvatustieteiden, kauppätieteiden ja filosofian lisensiaatin sekä tohtorin tutkinnoilla. Pituudeltaan ammattikorkeakoulututkinnot teva-alalla ovat yleisesti 240 opintopistettä, poikkeuksena tradenomien 210 opintopistettä. Yliopistojen puolella kandidaatin tutkinto on laajuudeltaan 180 opintopistettä ja maisterin tai diplomi-insinöörin tutkintoon johtavat jatko-opinnot 120 opintopistettä. (Lahti, Boncamper, Liesvirta, Puoskari, Sirviö & Lehtonen 2012. 149–174.)

2.3.1 Teva-alan koulutus ammattikorkeakouluissa

Lahden ammattikorkeakoulussa Muotoilu- ja taideinstituutin tutkintonimike on muotoilija (AMK). Pääaineena muoti- ja vaatesuunnittelua voi opiskella sekä päiväopintoina että aikuis-koulutuksena. Aikuiskoulutus tapahtuu monimuoto-opiskeluna työn ohessa. Lahden ammattikorkeakoulussa järjestetään myös insinöörin (AMK) koulutusta, johon kuuluu tekstiili- ja vaatusteollisuus osana materiaalitekniikan koulutusohjelmaa. Opintoihin kuuluvat tuotesuunnittelu, tekstiilimateriaalit ja testaus, kaavatekniikka ja tuotantotekniikka. Myös ekologia ja kansainvälinen toiminta otetaan huomioon opinnoissa. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013.)

Hämeen ammattikorkeakoulussa tutkintonimike on muotoilija (AMK). Tarjontaan kuuluvat erikseen tekstiili ja vaatetus. Tekstiiliopintoihin kuuluvat erilaisten tekstiilituotteiden suunnittelu, valmistus sekä valmistuttamisosaaminen. Pääpaino on sisustustekstiileissä. Valmistuttamis- ja valmistusprosessit tulevat tutuksi Tekstiiliverstaassa, johon kuuluvat asiakasprojektit. (Hämeen ammattikorkeakoulu 2013a) Vaatetusopinnot painottuvat erilaisten nahka-, neule- ja kangasvaatteiden sekä toiminnallisten tuotteiden suunnitteluun sekä tuottamiseen. (Hämeen ammattikorkeakoulu 2013b).

Tampereen ammattikorkeakoulussa teva-alan koulutus on yhdistetty yhteisellä nimikkeellä paperi-, tekstiili- ja kemiantekniikan koulutusohjelma. Kuitenkin vuodesta 2014 eteenpäin koulutusohjelma tulee toimimaan nimellä biotuote- ja prosessitekniikka. (Tampereen ammattikorkeakoulu 2013.)

Metropoliassa vaatetusalan koulutusohjelmasta valmistuu nimikkeellä vestonomi (AMK). Koulutusohjelmassa yhdistyivät vuonna 2012 vestonomikoulutus ja muotoilun koulutusohjelman vaatetus suunnittelu. Opinnoissa perehdytään muun muassa muotialan liiketalouden ja markkinoinnin osaamiseen, vaatetusmateriaaleihin, alan logistiikkaan sekä trendeihin. Koulutusohjelmassa voi suuntautua joko vaatetus- ja konseptisuunnitteluun tai vaatteiden muodon ja laadunhallintaan sekä valmistuttamisen prosessiin. Liiketalous- ja logistiikkaosaaminen ovat kaikille koulutusohjelman valinneille oleellinen osa opintoja. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2013.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa vestonomikoulutus muuttui muutama vuosi sitten muoti- ja vähittäiskaupan suuntautumisvaihtoehdoksi liiketalouden puolelle. Opintoihin kuuluvat muun muassa trendit, brändit, materiaalit ja esemies- ja neuvottelutaidot. Myös vastuullisuus sekä ympäristöasiat ja toimintaperiaatteet ovat osa kokonaisuutta. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2013.)

Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa teva-alan koulutusta vastaa muotoilijan tutkinto suuntautumisvaihtoehdonaan designer-stylisti. Koulutusohjelman suuntautumisvaihtoehdossa otetaan erityisesti huomioon muodin ja sisustuksen historia, tyylit sekä trendit. Myös muotimaailman sosiaalisen viestinnän tulkinta tulee tutuksi visuaaliselta, esteettiseltä ja toiminnalliselta kannalta. Valmistuttuaan muotoilijaksi designer-stylistin toimenkuvaan kuuluvat eri tahoille tehtävät muoti- sekä asuinympäristöön liittyvät suunnittelupalvelut. (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2013.)

Centria ammattikorkeakoulussa (entisessä Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa) järjestettiin myös vestonomin tutkintoon valmistavaa koulutusohjelmaa nahka- ja turkisalalla. Koulutus siirrettiin vuonna 2009 liiketalouden suuntautumisvaihtoehdoksi, ja se on sittemmin muuttunut projektiluontoisemmaksi ja englanninkieliseksi. (Centria ammattikorkeakoulu

2013.) Myös ruotsinkielisen Yrkeshögskolan Novian viimeinen sisäänotto muotoilun koulutusohjelmaan oli keväällä 2012. Savoniassa, Kuopion Muotoiluakatemiassa, valmistuu vielä muutamia tekstiili- tai vaatetus suunnittelijaksi tutkintonaan muotoilija (AMK). Opinnoissa painotetaan tuotteiden, palveluiden ja ympäristön suunnittelua sekä kehittämistä. Erilaisiin työpajatyöskentelyihin, projekteihin, tutkimus- ja kehityshankkeisiin sekä harjoitteluun tutustutaan jo opintojen yhteydessä. Viimeinen haku koulutusohjelmaan oli kuitenkin vuonna 2011. (Savonia ammattikorkeakoulu 2013; Lahti ym. 2012, 153.)

Muotoilijaksi voi valmistua myös Turun ammattikorkeakoulusta. Suuntautumisvaihtoehtona Turussa ovat tekstiili- ja vaatetusmuotoilu erikseen. Molemmissa vaihtoehdoissa tutustutaan tekstiilimateriaalien tuntemukseen ja soveltamiseen malliston suunnittelussa. Tekstiilimuotoilussa pääpaino on kankaiden ja kuosien suunnittelussa. Suuntautumisessa painotetaan pientuotantoa, tekstiilisustamista sekä teollista suunnittelua. Vaatetusmuotoilussa kiinnitetään huomiota tuotekehitykseen sekä kulttuuriseen tuntemukseen suuntautuen muun muassa teolliseen suunnitteluun, imagopukeutumiseen sekä oman tuotemerkin suunnitteluun. Viimeinen haku koulutusohjelmaan oli keväällä 2012. (Turun ammattikorkeakoulu 2013.)

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa lifestyle-muotoilu keskittyy materiaalien ja tekniikoiden tuntemiseen, vaatteiden muotoon ja kaavoitukseen sekä muotoiluprosessiin. Erilaiset liiketoiminta- sekä muotoiluprojektit tulevat tutuiksi käytännönläheisissä projekteissa. Tärkeänä osana opintoja ovat tulevaisuuden haasteet muotoilussa. (Seinäjoen ammattikorkeakoulu 2013.)

2.3.2 Teva-alan koulutus yliopistoissa

Aalto-yliopiston tarjonnassa teva-alaa vastaavat tekstiilitaide, vaatetus suunnittelu ja pukutaide sekä lavastustaide, (pukusuunnittelu), joista kaikki kuuluvat taiteen kandidaatin tutkintoon. Tekstiilitaiteen koulutusohjelmasta saa valmiudet työskennellä suunnittelijana tai vastaavissa tehtävissä eri organisaatioiden palveluksessa. Muotoilun kandidaatin koulutusohjelma painottaa jokaisen henkilökohtaiseen suunnittelunäkemykseen ja sen kehittymiseen. Opinnoissa otetaan erityisesti huomioon sisustustekstiilien ja vaatetusmateriaalien suunnittelu sekä alan kan-

sainväliset toimintaperiaatteet. Vaatetussuunnittelu ja pukutaide -tutkinnossa keskitytään alan ammatilliseen osaamiseen ja taiteelliseen ilmaisuun. Vaatteiden ja mallistojen suunnittelussa ja esittämisessä otetaan huomioon ammatillisen valmiuksien sekä oman näkemyksen kehittäminen. Pukusuunnittelun suuntautumisvaihtoehdossa, lavastustaiteessa, kiinnitetään huomio esittävän taiteen pukusuunnitteluun. Suunnittelijan osaan kuuluu osallistuminen tuotannon taiteellisen puolen kanssa sekä osallistuminen toiminnallaan henkilöhahmojen luomiseen ja suunnitteluun. (Aalto-yliopisto 2013.)

Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisen tiedekunnan tarjontaan kuuluvat käsityönopettajan (tekstiilityö) ja käsityötieteen koulutus. Käsityötiede on oleellinen osa molempia tutkintoja. Käsityönopettajan koulutuksen suorittanut voi toimia opettajana peruskouluissa, lukioissa sekä opistoissa. Myös kelpoisuus lehtoriksi sekä opettajaksi ammattikorkeakouluihin on mahdollinen, mikäli tutkinnon aikana on kertynyt kolme vuotta alaa vastaavaa työkokemusta. Opettajaksi on kelvollinen käytyään maisterin tutkinnon. Käsityötieteen koulutus on myös käsityötieteeseen pohjautuvaa, mutta ilman opettajaksi tähtääviä opintoja. Suuntautuminen tapahtuu tekstiili- ja vaatetusosalalle. (Helsingin yliopisto 2013.)

Itä-Suomen yliopistossa voi opiskella pääaineena käsityötiedettä, joka kuuluu pohjana käsityönopettajan koulutukseen. Koulutuksessa opiskellaan muun muassa käsityöhön liittyviä teoreettisia perusteita. Myös käsityön oppiminen ja opettaminen sekä käsityömuotoilu tulevat osaksi opintoja. Sivuaaineena Itä-Suomen yliopistossa voi opiskella käsityötiedettä (tekstiilityö), jonka perusopinnot jakautuvat kahteen: käsityötieteeseen sekä käsityötaidon perusteisiin. (Itä-Suomen yliopisto, 2013.) Myös Åbo Akademiassa voi opiskella käsityöopettajaksi tekstiilipuolelle. (Åbo akademi 2013.)

Tampereen teknillisessä yliopistossa materiaalitekniikan koulutusohjelman opintoihin kuuluvat syventävänä osana kuitu- ja tekstiilitekniikan opinnot. Myös tekstiilirakenteet ja kutomakoneiden tuntemus tulevat tutuiksi kurssien myötä. Testaus sekä laadunvalvonta, tekstiilien kemialliset käsittelyt sekä teknisten tekstiilien tuntemus sisältyvät kurssitarjontaan. (Tampereen teknillinen yliopisto 2013.)

2.4 Tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelma

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelma sisältää sekä tekniikan että liiketalouden opintoja. Opintokokonaisuuden pituus on 240 opintopistettä. Tavoitteena on oppia tuotteiden tekninen, taiteellinen sekä tuotannollinen suunnittelu ja tämän pohjalta saavuttaa kyky toimia alan suunnittelu-, markkinointi-, tuotanto- sekä kehittämistehtävissä. Opintoihin sisältyvät markkinointi, yritystalous ja kansainvälinen kauppa tuovat koulutukseen liiketalouden puolen ja antavat valmiuden toimia alan markkinointitehtävissä sekä yrittäjänä. Koulutusohjelman tarkoituksena on luoda opiskelijoille taidot selvitä alan tehtävistä sekä kyvyn olla oma-aloitteisia. Viimeiset opiskelijat otettiin koulutusohjelmaan syksyllä 2008. (Keskipohjanmaan ammattikorkeakoulu 2008.)

2.5 Muoti ja vaateustalan liiketoiminnan syventävät opinnot

Liiketalouden koulutusohjelma on pituudeltaan 210 opintopistettä, jonka suorittamiseen kuluu noin 3,5 vuotta. Suoritettava tutkinto on liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto eli tradenomi. Tutkintoon kuuluvat perusopinnot, ammattiopinnot, harjoittelu, vapaasti valittavat opinnot sekä opinnäytetyö. Centria ammattikorkeakoulussa syventäviin opintoihin kuuluvat johtamisen, markkinoinnin ja yrittäjyyden syventävät opinnot, taloushallinnon syventävät opinnot, OivaAkademia, sekä muoti ja vaateustalan liiketoiminnan syventävät opinnot. (Centria ammattikorkeakoulu 2013.)

Muoti ja vaateustalan liiketoiminnan syventävät opinnot käsittävät valmiuksia toimia alan markkinointi-, osto-, tuottamis- sekä kehittämistehtävissä. Vaateus- ja tekstiilialan ympäristönä toimivat muoti- ja vaateustalan yritykset, agentuurit sekä osto-organisaatiot. Ammatinimikkeitä ovat ostaja ja tuotepäällikkö. Opinnoissa paneudutaan myös suunnitteluun, mitoitukseen sekä materiaalitietouteen. (Centria ammattikorkeakoulu 2013.)

3 TYÖLLISYYSTILANNE

Vuoden 2013 maaliskuussa työllisiä henkilöitä Suomessa oli 2 391 000, mikä on edellisvuoteen verrattuna 41 000 vähemmän. Työllisyysaste (eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista) oli maaliskuussa 66,6 %. Työttömiä Tilastokeskuksen mukaan puolestaan oli maaliskuussa 236 000, jolloin työttömyysaste oli 9,0 %. Näistä miehiä oli 130 000 ja naisia 105 000, jolloin miesten työttömyysaste oli 9,7 % ja naisten 8,2 %. Nuorista (15–24-vuotiaista) työllisiä oli maaliskuussa 229 000 ja työttömiä 76 000, jolloin työvoimaa kaiken kaikkiaan oli 305 000. Nuorten työttömyysaste oli 24,8 %. (Tilastokeskus 2013.)

3.1 Työllisyystilanne tekstiili- ja vaatetusteollisuudessa

Seuraavassa osioissa on käytetty lähteenä Finatexin vuoden 2012 tilastokirjaa Tilastotietoa tekstiili- ja vaatetusteollisuudesta. Julkaisussa esitetään tilastoina tekstiili- ja vaatetusteollisuuden tärkeitä lukuja. Julkaisusta löytyy tuotantoon sekä koti- ja ulkomaankaupan ja työmarkkinoihin liittyviä tilastoja.

Kaikkiaan tekstiili- ja vaatetusteollisuuden aloilla tarvittavan palkatun henkilöstön määrä on vähentynyt vuosien kuluessa, kuten Finatexin taulukosta (TAULUKKO 1) näkee. Taulukossa on esitetty palkatun henkilöstömäärän muutos vuosina 2000–2010. Huomattavaa laskua on tapahtunut, varsinkin vaatetusteollisuuden puolella. Tekstiiliteollisuuden henkilöstön määrä on alkanut tippua hieman reippaammin vasta parin viime vuoden aikana. (Finatex 2012, 26.)

TAULUKKO 1. Palkattu henkilöstö yhteensä (Finatex 2012, 26.)

	Tekstiiliteollisuus <i>Textile industry</i>	Vaatetusteollisuus <i>Clothing industry</i>	Yhteensä <i>Total</i>
2000	4 960	6 945	11 905
2001	4 800	6 571	11 371
2002	4 825	5 986	10 811
2003	4 527	5 391	9 918
2004	4 505	4 863	9 368
2005	4 386	4 493	8 879
2006	4 398	4 047	8 445
2007	4 326	3 675	8 001
2008	3 966	3 363	7 329
2009	3 496	2 294	5 790
2010*	3 226	2 097	5 323

*Yritysrakenteen muutos, vertailukelpoinen luku edelliseen vuoteen

* *Change in company structure, comparable figure to previous year*

Henkilöstöä tutkailtaessa tuotantoaloittain (TAULUKKO 2) huomataan erikoistekstiilien työllistävän eniten. Toisena suurena työllistäjänä toimivat kangas- ja nahkavaatteiden valmistajat. Näitä kahta tuotantoalaa huomattavasti vähemmän työllistävät perustekstiilit, turkis- ja neulevaatteet. (Finatex 2012, 28.)

TAULUKKO 2. Jäsenyritysten henkilöstö tuotantoaloittain 2011 (Finatex 2012, 28.)

	Työntekijät <i>Blue-collar workers</i>	Toimihenkilöt <i>White-collar workers</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Osuus <i>Share %</i>
Lanka, kangas ja viimeistys / <i>Yarn, fabric and finishing</i>	182	75	257	5,4
Erikoistekstiilit / <i>Special textiles</i>	1 671	696	2 367	49,4
Kangas- ja nahkavaatteet / <i>Wearing apparel</i>	1 091	903	1 994	41,6
Turkisvaatteet / <i>Fur clothing</i>	33	13	46	1,0
Neulevaatteet / <i>Knitted and crocheted apparel</i>	107	22	129	2,7
Jäsenyritykset / <i>All textile companies</i>	3 084	1 709	4 793	100,0
Koko teva-teollisuus* / <i>Textile and clothing industry*</i>	5 323	
Teollisuus* / <i>Manufacturing industry*</i>	320 858	

3.2 Palkat

Palkkojen kehityksessä vertaillaan teva-teollisuuden sekä teollisuuden eroja. Työajan ansiot esitetään taulukossa (TAULUKKO 3) sentteinä, ilman arkipyhäkorvauksia. Taulukosta huomataan, kuinka palkat hiljalleen nousivat, mutta vuonna 2010 tapahtunut yritysrakenteen muutos aiheuttaa taulukon luvuissa pienen notkahduksen. Kuitenkin tämän notkahduksen jälkeen luvut ovat jatkaneet kasvuaan. Sekä teva-teollisuuden että koko teollisuuden luvut ovat nousseet samalla tavalla. (Finatex 2012, 34.)

TAULUKKO 3. Ansiot. Teva-työntekijöiden sekä kaikkien teollisuustyöntekijöiden tehdyn työajan ansiot sentteinä, ilman arkipyhän korvauksia. Tiedot IV neljännekseltä*. (Finatex 2012, 34.)

	Teva-teollisuus <i>Textile and clothing industry</i>			Teollisuus / Industry		
	Miehet <i>Men</i>	Naiset <i>Women</i>	Teva yht. <i>Total</i>	Miehet <i>Men</i>	Naiset <i>Women</i>	Yhteensä <i>Total</i>
2001	1 159	882	956	1 314	1 070	1 255
2002	1 211	918	1 001	1 353	1 112	1 294
2003	1 258	953	1 043	1 400	1 152	1 341
2004	1 295	987	1 083	1 443	1 187	1 384
2005	1 358	1 019	1 125	1 498	1 236	1 439
2006	1 440	1 072	1 197	1 553	1 277	1 492
2007	1 473	1 132	1 253	1 614	1 327	1 552
2008	1 528	1 188	1 303	1 676	1 373	1 610
2009	1 506	1 219	1 320	1 692	1 390	1 631
2010*	1 445	1 184	1 267	1 743	1 441	1 683
2011	1 482	1 228	1 310	1 787	1 476	1 727
2012/II	1 539	1 278	1 365	1 865	1 521	1 811

*Yritysrakenteen muutos, vertailukelpoinen muutos +4,3%

*Change in company structure, comparable change +4,3%

4 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUSAINEISTO

Kyselynä tehdyt tutkimukset ovat pääsääntöisesti määrällisiä tutkimuksia, joissa käytetään tilastollisia menetelmiä tulosten saamiseksi. Saatu aineisto koostuu luvuista ja numeroista, sillä saadut sanalliset tulokset esitetään numeerisesti. Sanallisesti kyselyssä pyydetään esittämään vastauksia, joiden esittäminen numeroina olisi epäkäytännöllistä. (Vehkalahti 2008, 13.)

Tutkimusote ei ratkaise kaikkea: laadullisella tutkimusotteella ei pelkästään tutkita yksityiskohtia, eikä määrällisillä menetelmillä tavoitella yleistä tietoa. Tilastolliset otteet mahdollistivat myös yksityiskohtaisten tietojen saamisen. Tutkimuksessa voidaan käyttää hyväksi sekä laadullisia että määrällisiä keinoja mahdollisimman hyvien tulosten takaamiseksi. Sanalliset vastaukset avautuvat paremmin laadullisilla keinoilla, ja määrälliset otteet auttavat saatujen tulosten tiivistämiseen. (Vehkalahti 2008, 13.) Tutkimusongelman voi antaa määrätä, mitä menetelmää olisi parasta käyttää. Näin ollen yhdessä tutkimuksessa voi olla monta tutkimusongelmaa, jolloin voidaan käyttää erilaisia menetelmiä. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 27.) Laadullisen tutkimuksen aineiston koko on yleensä pienempi kuin määrällisen tutkimuksen. Laadullisella tutkimuksella ei halutakaan saavuttaa tilastollisia yleistyksiä, vaan pyritään kuvaamaan jotain toimintaa tai tapahtumaa tai yksinkertaisesti halutaan tulkita jotain ilmiötä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85.)

Laadullista (kvalitatiivista) ja määrällistä (kvantitatiivista) menetelmää yhdistämällä voi selittää eri osia tutkimuksesta. Menetelmiä voi käyttää niin rinnakkain, sisäkkäin kuin peräkkäinkin. Rinnakkain menetelmiä voi käyttää vaikka antamalla haastattelun lopuksi vastaajille kyselylomakkeen, tai haastattelussa voi olla muuten osia, jotka poikkeavat laadullisista. Sisäkkäin laadullista ja määrällistä menetelmää voi käyttää niin, että saatuja vastauksia tulkitaan molemmilla menetelmillä. Tarvittaessa laadullisen tiedon voi muuntaa muotoon, joka muistuttaa kvantitatiivista. Peräkkäin voi käyttää vuorottelemalla laadullista ja määrällistä menetelmää. Ensiksi voi pitää haastatteluita, joiden pohjalta rakennetaan lopullinen kyselylomake, tai mikäli kyselylomakkeella ei ole saavutettu tuloksia voidaan puolestaan haastatteluilla selvittää, mikä epäonnistui. Menetelmiä voi myös käyttää vuorotellen. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 29–31.)

Aiemmat tutkimukset ovat hyvä lähde mietittäessä tutkimusongelman rajausta. Hyvä tutkimus vastaa yksilöityyn kysymykseen, jolloin hyvin laadittu kysymys on jopa parempi kuin vastaus. Kysymys, jonka vastauksen avulla voidaan korvata aiempaa tietoa, luokitella, kuvata tai täsmentää, on tutkittava kysymys. (Metsämuuronen 2009, 38.)

4.1 Otanta

Perusjoukko muodostuu tutkimuksen kiinnostuksen kohteesta. Otos puolestaan kertoo, ketkä valittiin kyselyn vastaajiksi. Otantaan valitaan perusjoukkoa pienempi otos, joka edustaa kuitenkin koko perusjoukkoa. Toimivan otannasta tekevät satunnaisuus, otantamenetelmä sekä otanta-asetelma. Tämä takaa, että otos edustaa luotettavasti perusjoukkoa, sillä jokaisella perusjoukkoon kuuluvalla jäsenellä tulisi olla yhtä suuri mahdollisuus tulla valituksi otokseen. Otoksen koko vaikuttaa siihen, kuinka tarkasti otos kuvaa perusjoukkoa. (Vehkalahti 2008, 43.) Yleisesti ottaen satunnaisesti valitut vastaajat ovat parempi kohde kuin ei-satunnaisesti valitut. Tällöin tutkimus saa luotettavuutta. (Metsämuuronen 2009, 61.)

Satunnaisotoksessa vastaajat on valittu nimensä mukaisesti satunnaisesti perusjoukosta (Metsämuuronen 2009, 61). Systemaattisessa otannassa puolestaan vastaajat valitaan listasta tietyllä kaavalla: kun perusjoukon koko on tiedossa, voidaan valita poimintaväli. Perusjoukon jäsenet on valmiiksi listattu tunnistettavaan järjestykseen. Ensimmäiseksi arvioidaan tarvittava vastaajamäärä, jolloin voidaan määrittää poimintaväli. Poimintavälistä arvotaan satunnaisesti luku, josta aletaan systemaattisesti valita henkilöitä otokseen. Koska systemaattisessa otannassa ensimmäinen luku on satunnainen, ovat muutkin saadut luvut satunnaisia. (Metsämuuronen 2009, 62; Pahkinen 2012, 56.) Ositetussa otannassa on ennalta päätetty, että tiettyjä tutkimukselle oleellisia ryhmiä halutaan mukaan kyselyyn. Tällöin valitaan tarkoituksella näistä ryhmistä tarvittava määrä vastaajia. (Metsämuuronen 2009, 63.) Ryväotanta puolestaan on toimiva, jos halutaan esimerkiksi haastattelutilanteessa säästää valitsemalla valmiita kohteita. Esimerkiksi voidaan valita haastatteluun koko perhe kerralla yhden perheen jäsenen sijasta. Lumipallo-otannassa valinta tehdään suosittelemisen kautta: aluksi valitaan yksi henkilö, joka luovuttaa muiden henkilöiden yhteystietoja tarvittaessa. (Metsämuuronen 2009, 63; Pahkinen 2012, 44.) Kokonaistutkimuksen aineisto ei ole otos, vaan suoraan perusjoukko. Kuitenkin

lopullisiin tuloksiin vaikuttaa se, että kaikki eivät vastaa, jolloin tiedonkeruuseen osallistuu vain osa perusjoukosta. (Vehkalahti 2008, 45.)

4.2 Kyselylomake

Kyselytutkimuksessa etsitään vastauksia tutkimukseen kyselylomakkeella. Kyselylomakkeen ja haastattelulomakkeen ero on tilanteessa, kyselylomaketta täyttäessään vastaajan tulee osata vastata kysymyksiin yksin. Haastattelulomakkeen täytössä on mukana haastattelija, joka käyttää lomaketta pohjana haastattelussa. (Vehkalahti 2008, s. 11.) Perustan tutkimuksen onnistumiselle luo kyselylomakkeen onnistuminen. Tällöin kysymysten tekemisessä ja muotoilemisessa täytyy olla tarkka, ettei virheitä tapahdu esimerkiksi kysymysten väärinymmärtämisen takia. Täytyy myös ottaa huomioon se, että kysymykset eivät johdattelisi vastaajia lainkaan suuntaan tai toiseen. Kysymykset rakennetaan tutkimusongelman mukaisesti, jotta kaikkiin tutkimuksen oleellisiin kysymyksiin saataisiin vastaukset. Kun kysymykset on koottu tutkimusongelma mielessä pitäen, vältetään turhilta kysymyksiltä. (Aaltola & Valli 2010, 103–104.)

Kyselylomakkeen voi aloittaa taustakysymyksillä, esimerkiksi laittamalla kysymykset vastaajan sukupuolesta ja iästä ensimmäiseksi. Tällöin vastaaja pääsee vähitellen mukaan lomakkeen täyttöön. Yleensä tällaiset taustakysymykset ovat selittäviä muuttujia, joiden mukaan tutkittavaa asiaa tarkastellaan. Taustakysymyksiä jälkeen otetaan helpot kysymykset, jotka puolestaan johdattelevat kohti mahdollisia arkojen aihealueiden kysymyksiä. Viimeisenä lomakkeessa ovat niin sanotut jäädyttelyvaiheen kysymykset, joihin on helpompi vastata. Toisaalta alun taustakysymykset voi myös haluttaessa jättää lomakkeen loppuun, varsinkin jos lomakkeella on pituutta. Ollessaan lopussa, taustakysymykset toimivat jäädyttelykysymyksinä ja helpottavat vastaamista, jotta vastaajan motivaatio ei hiipuisi. (Aaltola & Valli 2010, 104–105.)

Lomakkeen pituus on tärkeä huomioida: liian pitkä kyselylomake saattaa lannistaa vastaajan. Kohderyhmällä on pituuden kannalta väliä, muun muassa lukutaito ja ikä ovat ratkaisevia tekijöitä. Yleensä ohjeena on ollut, että aikuisille suunnatut kyselylomakkeet eivät olisi yli viittä sivua pidempiä. Jos lomake venyy pidemmäksi, täytyy ottaa huomioon se, kuinka siitä saisi

houkuttelevamman. Liian pitkä lomake saattaa aiheuttaa sen, että vastaaja ei enää jaksa lopussa kiinnittää huomiotaan kysymyksiin kunnolla, jolloin luotettavuus kärsii. Samoin liian pitkä lomake saattaa saada vastaajan luopumaan kokonaan vastaamisesta. (Aaltola & Valli 2010, 105–106.) Vastaaminen olisi parasta tehdä helpoksi. On myös tärkeää kiinnittää huomiota lomakkeen ulkoasuun sekä kielenkäyttöön. (Vehkalahti 2008, 48.)

Koska kyselylomakkeen tekijä itse ei välttämättä huomaa mahdollisia ongelmia, joita vastaajilla saattaisi olla, on hyvä testata lomake ennen varsinaista lomakkeen käyttöönottoa. Hyviä testaajia lomakkeelle ovat kohderyhmän jäsenet, jolloin saadaan suoraan tietoa siitä, kuinka varsinainen kysely toimii. Testaajia ei tarvitse olla monta, jo muutama vastaus kertoo, onko kysymykset ymmärretty oikein, puuttuiko tärkeitä kysymyksiä tai pitäisikö joitain kysymyksiä poistaa kokonaan. (Vehkalahti 2008, 48.) Lomakkeen voi myös testata eri keinoin. Muita keinoja testaamiseen ovat ryhmähaastattelu sekä kysymysten testaus koeolosuhteissa. Lomakkeen voi myös antaa arvioitavaksi asiantuntijoille. Ryhmähaastattelun koetilanteessa osallistujia on alle kymmenen, ja näitä ohjaavat henkilöt johdattavat ennalta laaditun haastattelurungon mukaisesti kohti vastauksia. Kysymysten testaus koeolosuhteissa jaetaan kahteen ryhmään, henkilö- ja yrityskyselyihin. Tavoitteena on löytää kysymykselle muoto, johon vastaaja löytää helposti vastauksen. Tilanteessa koehenkilöt miettivät vastauksia ääneen, jotta tiedetään, miten kysymyksiin reagoidaan. Yrityskyselyissä yksi henkilö valtuutetaan vastaamaan kysymyksiin. Asiantuntijan arvioinnissa kukin asiantuntija edustaa tiettyä aluetta, johon he paneutuvat. Mielipidettä pyydetään kysymysten ymmärtämisestä, vastausten muodostamisesta sekä mahdollisista teknillisistä ongelmista. (Pahkinen 2012, 219–221.)

Jo kyselylomakkeen teon aikana kannattaa miettiä vastausten keräämistä ja syöttämistä tilasto-ohjelmaan. Kysymykset kannattaa numeroida. On hyvä myös ennalta miettiä, kuinka vastauksia aikoo analysoida. (Aaltola & Valli 2010, 106.) Tutkimuksessa, jossa tiedonkeruussa käytetään kyselylomaketta, aineisto rakennetaan kyseisen kyselylomakkeen pohjalta. (Vehkalahti 2008, 49–50.)

4.3 Validiteetti ja reliabiliteetti

Validiteetti ilmaiseeko, onko mitattu se, mitä pitikin. Reliabiliteetti puolestaan ilmaisee, miten tarkasti mitataan. Validiteetti onkin tärkeä seikka tutkimuksen luotettavuuden kannalta. Jos mittauksella ei olekaan mitattu oikeaa, tutkimuksen todellista kohdetta, ei myöskään reliabiliteetilla ole merkitystä. Reliabiliteetti on parhaimmillaan, kun mittaukseen sisältyy mahdollisimman vähän virheitä. (Vehkalahti 2008, 41.)

Validiteetti voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen. Ulkoisella validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen yleistettävissä olemisen mahdollisuutta, ja mikäli näin on, siitä mihin ryhmiin tutkimuksen voi yleistää. (Metsämuuronen 2009, 65; Hirsjärvi & Hurme 2009, 188.) Sisäinen validiteetti puolestaan tarkoittaa tutkimuksen omaa luotettavuutta (Metsämuuronen 2009, 65). Ennustevalidius kertoo, että yhdestä tuloksesta voitaisiin ennustaa seuraavien tutkimusten tulokset. Rakennevalidius puolestaan miettii, onko tutkimuksessa tutkittu lopulta sitä, mitä pitikin. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 187.)

Tiiviisti ilmaistuna reliabiliteetti tarkoittaa, että tutkittavasta asiasta saadaan luotettavaa tietoa vastaukseksi. Tällä tarkoitetaan, että kysymyksiin saataisiin sama vastaus vastaajilta, riippumatta heidän taustoistaan. Reliabiliteetin voidaan myös ajatella tarkoittavan, että kahdella eri menetelmällä tulisi saada samanlaiset tulokset. Kuitenkaan ei ole mahdollista, että jokainen vastaaja ymmärtäisi kysyjien esittämät kysymykset samalla tavalla, sillä muuttujia riittää aina. Kontekstilla, vastaajien taustoilla sekä ajalla on aina vaikutuksensa vastaamisessa, joten reliabiliteetti pitäisi ennemminkin ajatella vain suuntaa antavana mittarina. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 186.)

Vastausprosentti kertoo, kuinka luotettavia tutkimuksen tulokset ovat. Tämä prosentti kertoo, kuinka moni palautti täytettynä lomakkeen. Mikäli vastausprosentti jää alhaiseksi, ovat tulokset kyseenalaisia. Luotettavuuden vuoksi on hyvä kertoa tutkimuksen vastausprosentti. (Vehkalahti 2008, 45.)

5 KYSELYN TOTEUTUS

Kyselyn toteutuksessa lähdettiin liikkeelle siitä, mitä tietoa valmistuneilta haluttiin saada. Aluksi myös etsittiin mahdollisia edeltäviä tutkimuksia sekä kyselyitä, joita aiheesta saattaisi olla. Useita opinnäytetöitä, joissa haastateltiin jo valmistuneita opiskelijoita, löytyikin eri ammattikorkeakoulujen tiedoista. Suurin osa tehdyistä opinnäytetöistä löydettiin esimerkiksi Theseuksesta. Myös Opetushallituksen teettämä selvitys, Ammattitaito on aina muodissa, antoi jonkinlaista suuntaa siihen, mihin tämä kyseinen opinnäytetyö voisi kyselyllään pyrkiä.

Ammattikorkeakoulun tiedoista saatiin selville kaiken kaikkiaan 94 koulutusohjelmasta valmistunutta opiskelijaa, joille kysely lähetettiin huhtikuussa 2013. Valmistuneiden listaa karsittiin hieman rajaamalla, miltä vuosilta valmistuneita haluttiin kyselyyn ottaa mukaan. Vastaa-jiksi valittiin koulutusohjelmassa vuosien 1998–2007 välillä aloittaneet opiskelijat. Listassa ei ollut mukana valmistuneita, jotka eivät halunneet tietojaan luovuttaa käyttöön.

Kysymyslomakkeen rakentamisessa otettiin huomioon, että turhia kysymyksiä ei olisi. Lomaketta mietittiin hartaasti ja muutamien versioiden jälkeen suoritettiin koekysely muutamalla koulutusohjelmasta valmistuneella entisellä opiskelijalla. Koekierroksen jälkeen voitiin harkita uudestaan, tarvitsivatko jotkin kysymyksistä muutoksia tai olivatko jotkin kysymykset kokonaan turhia. Tässä vaiheessa kokeiltiin myös koota saatuja vastauksia yhteen tiedostoon sekä pyrittiin muodostamaan kaavioita tuloksista. Pienten korjausten jälkeen kyselylomake (LIITE 2) oli valmis postitettavaksi.

5.1 Postitus

Mukaan kyselylomakkeelle laitettiin saatekirje (LIITE 1), jossa kerrottiin vastaajille kyselyn tarkoituksesta sekä ajankohtaisuudesta koulutusohjelman muututtua tradenomien syventäviksi opinnoiksi. Saatekirjeessä pyrittiin kohteliaaseen, asialliseen sävyyn ja ystävälliseen lähestymistapaan. Myös vastaajan pysymistä nimettömänä haluttiin korostaa, jotta vastaaminen ei

tämän seikan vuoksi jäisi alhaiseksi. Saatekirjeessä mainittiin myös annettu vastausaika, joka oli reilu viikko.

Saatekirje, kyselylomake sekä palautuskirjekuori lähetettiin Centria ammattikorkeakoulun omassa kirjekuoressa vastaajille, jotta vaikutelma olisi mahdollisimman asiallinen. Myös palautuskuoret saatiin ammattikorkeakoululta. Kyselyä varten saadut osoitetiedot tulostettiin tarroille ja liimattiin kirjekuoriin, jotta vaikutelma pysyisi edelleen mahdollisimman asiallisena. Palautuskuorien postimaksu maksettiin valmiiksi, jotta vastaajan ei tarvitsisi huolehtia mistään muusta kuin vastaamisesta. Palautuskuoret numeroitiin, jotta saataisiin selville vastanneet henkilöt. Tämä tehtiin sen vuoksi, jotta mahdollisen muistutuskierroksen voisi tehdä valmistuneille, jotka eivät vastanneet ensimmäisellä kierroksella.

5.2 Vastausten kokoaminen

Vastaamiseen varattiin aikaa reilu viikko. Ensimmäiset vastaukset saapuivat toukokuun ensimmäisinä päivinä, ja viimeiset vastaukset vastaanotettiin 13.5.2013. Jo koekierroksella tulokset kerättiin kokeellisesti Exceliin ja pyrittiin muodostamaan taulukoita saatujen vastausten perusteella. Näin voitiin nähdä, miten varsinaisen kyselyn vastaukset kerättäisiin mahdollisimman helposti selkeään esittämismuotoon tuloksien raportointia varten. Sanallisten avointen kysymysten vastaukset kerättiin Word-tiedostoon. Sekä avoimen kysymyksen 13 (LIITE 3) että kysymyksen 14 (LIITE 4) vastaukset ovat mukana liitetiedostoina opinnäytetyössä.

6 TULOKSET

Saatekirjeeseen laitettiin eräpäiväksi 8.5.2013. Kyselylomakkeita lähti liikkeelle 94 kappaletta. Kaiken kaikkiaan vastauksia tuli 33 kappaletta, joten vastausprosentiksi saatiin 35,1 %. Kaava, jolla vastausprosentti laskettiin, on $n/N \times 100$, joka käytännössä tarkoittaa, että vastaajien lukumäärä jaettiin otoskoollla ja tulos kerrottiin sadalla. (Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto 2010.) Vastausten lukumäärään vaikutti ammattikorkeakoululta saatu osoitelista, jonka vuoksi joihinkin henkilöihin oli vaikeampi saada yhteys. Eniten vastauksia saatiin vuonna 2003 aloittaneiden joukosta, jolloin myös useampi vastaajista oli valmistunut vuonna 2007.

6.1 Tausta

Valtaosa vastaajista (69,7 %) ilmoitti pohjakoulutuksensa ennen tekstiili- ja vaateustekniikan opintoja olleen lukio. Muutama vastaajista (12,1 %) oli käynyt ammatillisen koulutuksen, jonka lisäksi muutama (18,2 %) sekä ammatillisenkoulutuksen että lukion. Korkeakoulututkintoa ei ollut yhdelläkään vastaajalla ennestään. Pari vastaajista ilmoitti käyneensä myös opisto-opintoja sekä avoimen yliopiston kursseja. Taulukossa (TAULUKKO 4) nähdään vastaajien jakautuminen tekstiili- ja vaateustekniikkaa edeltävissä opinnoissa sekä vastausten prosentuaalinen osuus.

TAULUKKO 4. Pohjakoulutus ennen tekstiili- ja vaateustekniikan opintoja

koulutus	vastaajien osuus	%-osuus vastaajista
Ylioppilas	23	69,7 %
Ammatillinen koulutus	4	12,1 %
Ylioppilas sekä ammatillinen	6	18,2 %
Korkeakoulututkinto	-	
Muu	-	
Vastaajia kaikkiaan	33	100 %

Suurin vaikuttaja (63,6 %) siihen, miksi vastaajat olivat valinneet tekstiili- ja vaateustekniikan opinnot, oli kiinnostus teva-alaa kohtaan. Muutama ilmoitti syyksi kiinnostuksen toimia teva-alalla tulevaisuudessa (12,1 %). Taulukossa 5 nähdään vastausten jakautuminen prosentteina vaihtoehtojen kesken. Osa vastaajista (15,2 %) myönsi helpon pääsyn koulutusohjelmaan olleen syy valintaan.

Eräs vastaajista ilmoitti syyksi, että hän oli valinnut koulutusohjelman ystävänsä vuoksi, ja yksi ilmoitti sattumanvaraisesti hakeneensa koulutusohjelmaan. Myös kiinnostus käsitöihin ja tekstiileihin oli eräällä valmistuneella ollut ratkaiseva tekijä. Yksi vastaaja ilmoitti myös Kokolan olleen hänen kolmas vaihtoehtonsa, ja koska ei kahteen edelliseen päässyt, valitsi hän tekstiili- ja vaateustekniikan opinnot.

TAULUKKO 5. Mikä sai valitsemaan tekstiili- ja vaateustekniikan

Syy	Vastaajien lkm	%-osuus vastaajista
Kiinnostus Teva-alaa kohtaan	21	63,6 %
Kiinnostus toimia Teva-alalla tulevaisuudessa	4	12,1 %
Helppo sisäänpääsy koulutusohjelmaan	5	15,2 %
Muu	3	9,1 %
Vastaajia kaikkiaan	33	100 %

Suurin osa vastaajista tuli koulutusohjelmaan suoraan lukiosta tai ammattikoulusta. Toisen suuren ryhmän muodostivat henkilöt, jotka olivat töissä ennen opintoja. Työttömänä ennen hakemista koulutusohjelmaan oli ollut vain muutama vastaajista. Muu-vastauksen antaneissa eräs valmistunut kertoi selventäneensä opistovuoden aikana mieltään ja oli tämän jälkeen valinnut tekstiili- ja vaateustekniikan. Vastaajista yksi oli myös ollut töissä kangaskaupassa ennen opintoja. Taulukossa 6 näkyy vastauksien jakautuminen. Vastauksissa täytyy ottaa huomioon, että osa vastaajista ilmoitti kahden kohtaa tai useamman kuvaavan omia syitä valintaan. Muutamat vastaajista kertoivat hakeneensa suoraan lukiosta tai ammattikoulusta, mutta olivat myös olleet töissä.

TAULUKKO 6. Ennen hakemista koulutusohjelmaan

Vaihtoehto	lkm
Olin töissä ennen koulutusohjelmaan hakemista	11
Hain suoraan lukiosta/ammattikoulusta	20
Olin työttömänä ennen hakemista koulutusohjelmaan	3
Muu	2

Valmistumisen jälkeen vastaajista enemmistö ilmoitti työllistyneensä työhön, jonka aloittivat jo opintojensa aikana, esimerkiksi harjoittelun kautta (TAULUKKO 7). Sama määrä vastaajista ilmoitti työllistyneensä heti opintojen päätyttyä. Myös perheen sisäinen yritys oli jo opintojen aikana työllistänyt erään vastaajan. Vuoden sisällä työllistyneitä oli myös useita, tosin muutama mainitsi tämän työsuhteen olleen lyhyt. Muutama vastaajaa ilmoitti, etteivät he työllistyneet Teva-alalle lainkaan valmistumisen jälkeen. Niin ikään pari vastaajista ilmoitti työllistyneensä reilun vuoden kuluessa. Opintojaan suoraan oli jatkanut yksi vastaajista. Vastauksissa tuli jälleen kerran useampi vaihtoehto yhtä henkilöä kohden.

TAULUKKO 7. Valmistumisen jälkeen

Vaihtoehto	Vastaajista
Työllistyin heti	11
Jatkoin opintoja	1
Jatkoin opintojeni aikana aloittamassani työssä	11
Työllistyin vuoden sisällä	8
Työllistyin __ vuoden kuluessa	2
En ole työllistynyt	3

Kysymyksessä viisi kysyttiin vastaajien mahdollisesta alan vaihdoksesta uudelleen kouluttautumalla. Taulukossa (8) näkyy tarkasti, kuinka vastaukset jakautuivat vastaajien kesken. Erittäin suuri osa vastaajista ilmoitti, ettei ole vaihtanut alaa valmistumisensa jälkeen uusilla opin-

noilla. Muutama valmistuneista siirtyi yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalle. Pari vastaajista oli siirtynyt humanistiselle ja kasvatusalalle opiskelemaan opettajiksi tai opiskellut kasvatustieteitä. Tekniikan ja liikenteen ala sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala oli houkutellut puolelleen pari valmistuneista. Eräs valmistuneista ilmoitti suorittaneensa sihteerin ammattitutkinnon, ja yksi vastaaja oli opiskellut kulttuurialaa. Myös yksi myynnin ammattitutkinnon suorittanut löytyi. Alalla pysyneitä, mutta uuden koulutuksen hankkineita oli yksi, joka oli opiskellut muutaman vuoden pukuompelua. Eräs vastaajista oli myös opiskellut sisustusala. Vastauksissa näkyy muutama vastaaja, jotka olivat käyneet useammankin koulutuksen tekstiili- ja vaatetustekniikan opintojen jälkeen.

TAULUKKO 8. Opiskelu valmistumisen jälkeen

	vastaajien lkm
En ole opiskellut toista alaa	22
kulttuuriala	1
luonnontieteiden ala	-
tekniikan ja liikenteen ala	1
yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	3
humanistinen ja kasvatuala	3
sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	1
muu	4

6.2 Nykyinen työtilanne

Kuudes kysymys kartoitti vastaajien tämänhetkistä työllisyystilannetta (TAULUKKO 9). Vakituisessa työssä vastaamishetkellä oli kuusitoista vastaajista. Toisen suuren ryhmän muodostivat määräaikaaisessa työssä olevat, joista tosin eräs huomautti, että ei ole työllistynyt Tevalle. Yrittäjänä toimi muutama sekä äitiyslomalla olevia oli myös neljä henkilöä (joista yksi ilmoitti olevansa myös työtön).

Osa vastaajista kirjoitti kohtaan Muu tekevänä töitä kiireapulaisena. Pitkäaikaisessa vakinaisessa työssä kertoi olevansa eräs vastaaja, mutta työt kuitenkin loppuisivat tämän vuoden keuhkokuumeella. Eräs osion vastaajista kertoi olevansa eläkkeellä, ja lapsen omaishoitajana toimi yksi vastaajista.

TAULUKKO 9. Nykyinen työllisyystilanne

vakituinen työ	16
määräaikainen työ	5
osa-aikainen työ	3
työtön	3
opiskelija	1
äitiyslomalla	4
yrittäjä	4
muu	4

Kysymys seitsemän, jonka vastaukset näkyvät taulukossa 10, selvitti valmistuneiden työnkuvaa. Valmistuneista neljätoista kertoi tekevänä töitä toimihenkilönä ja puolestaan esimiehenä toimi seitsemän vastaajista. Opettajiksi sekä asiantuntijoiksi oli myös päätynyt muutama vastaaja. Osa vastaajista työskenteli tosin työtehtävissä, joissa toimitettiin muun muassa sekä asiantuntijana että toimihenkilönä tai opettajana ja asiantuntijana. Eräs opettajaksi päätynyt kertoi vaihtaneensa alaa kokonaan. Myyjiä sekä ompelijoita löytyi vastaajista myös muutamia, myös molempina toimi osa vastaajista. Näiden lisäksi kysymykseen oli vastannut muutama toimivansa myyjänä vaatekaupassa, visuaalisena markkinoijana tai muussa kaupanalan työssä.

TAULUKKO 10. Työt valmistumisen jälkeen

toimenkuva	vastaajien lkm
yrittäjänä	3
esimiestehtävissä	7
asiantuntijana	2
toimihenkilönä	14
tutkijana	-
opettajana	3
muu	9

Kahdeksannessa kysymyksessä (TAULUKKO 11) selvitettiin vastaajien nykyisen työsuhteen kestoa. Suurin osa kysymykseen vastanneista (15 henkilöä) kertoi olleensa nykyisessä organisaatiossa töissä yli viisi vuotta. Alle viisi vuotta samassa työpaikassa oli ollut vastaajista yhdeksän henkilöä. Vastaajista seitsemän kertoi tehneensä töitä nykyisessä organisaatiossa alle vuoden.

TAULUKKO 11. Työsuhteen kesto nykyisessä organisaatiossa

vaihtoehto	vastaajien lkm
alle vuoden	7
alle 5 vuotta	9
yli 5 vuotta	15
kaikkiaan	31

Seuraavaksi tiedusteltiin työnantajyrityksen toimialaa kysymyksessä yhdeksän. Vastauksista näkee selvästi (TAULUKKO 12), että kaupanala on suurin työllistäjä tekstiili- ja vaatetustekniikan koulutusohjelmasta valmistuneilla. Yli puolet vastaajista kertoi tekevänsä töitä kaupanalalla. Toiseksi suurin työllistäjä oli teollisuus, joka kuitenkin jäi selvästi pienemmäksi ryhmäksi kuin kauppa. Eräs vastaajista kertoi työnsä olevan sekä teollisuuden että kaupan alal-

la. Koulutus ja muu palvelutoiminta työllisti muutamia vastaajista. Osa vastaajista kertoi tekevnsä töitä nykyään muualla kuin teva-alalla. Muun muassa sosiaali- ja terveysala oli muuttaman työllistäjänä. Myös rakennus ja maanrakennusalalta oli saanut töitä eräs vastaajista. Mainostoimistossa teki töitä eräs uudelleen kouluttautuneista. Lisäksi yksi vastaaja kertoi alakseen elinkeinoelämän.

TAULUKKO 12. Työnantajayrityksen toimiala

Yrityksen ala	vastaajien lkm
teollisuus	7
kauppa	18
koulutus	2
taiteet, viihde ja virkistys	-
muu palvelutoiminta	2
muu	5

Valtaosa vastaajista kertoi työnsä vastaavan vaatetusalan koulutustaan osittain kymmenennen kysymyksen vastauksissa (TAULUKKO 13). Ei lainkaan -vaihtoehto oli myös monen vastaajan valinta. Tähän kohtaan voidaan olettaa vastanneen myös kaikkien niiden, jotka vaihtoivat alaa. Tosin muutama, jotka kertoivat työnsä poikkeavan täysin poikkeava tekstiili- ja vaatetustekniikasta, kertoivat kuitenkin kokevansa työnsä markkinointipuolen olevan hieman sidoksissa koulutukseensa. Täysin vaatetusalaa vastaavissa töissä koki olevansa 4 vastaajista. Osa kyselyyn osaa ottaneista jätti kohdan täyttämättä, sillä he eivät olleet työllistyneet.

TAULUKKO 13. Vastaako työ vaatetusalan koulutusta

	vastaajien lkm
täysin	4
osittain	19
ei lainkaan	8
vastaajia kaikkiaan	31

Suurin osa työllistyneistä vastaajista kertoi työpaikkansa sijaitsevan Keski-Pohjanmaalla. Etelä-Pohjanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa olivat toisena, molemmissa kertoi olevansa 5 vastaajista (TAULUKKO 14). Pohjanmaalla puolestaan sijaitsi 4 vastaajien työpaikoista ja 3 Pohjois-Savossa. Muutamat työpaikoista sijaitsivat Satakunnassa, Kanta-Hämeessä ja Uudellamaalla, joista jokaisessa sijaitsi 1 työpaikoista.

TAULUKKO 14. Tämänhetkisen työpaikan sijainti (maakunta)

maakunta	vastaajia maakunnassa
Etelä-Pohjanmaa	5
Kanta-Häme	1
Keski-Pohjanmaa	9
Pohjanmaa	4
Pohjois-Pohjanmaa	5
Pohjois-Savo	3
Satakunta	1
Uusimaa	1

Kysymyksessä kaksitoista kartoitettiin vastaajien palkkaluokkaa. Vaihtoehtoina annettiin alimpana alle 1500 (€/kk) ja ylimpänä yli 4000 (€/kk). Vastausvaihtoehtoja oli kaiken kaikkiaan seitsemän, joissa olevat summat vaihtelivat viiden sadan euron välein (TAULUKKO 15). Korkeimmaksi palkkaluokaksi nousi lopulta vastauksissa väli 3000–3500 (€/kk), tosin vastaaja oli vaihtanut alaa eikä työskennellyt Teva-alalla. Eniten vastaajia saivat palkkaluokat 1500–2000 (€/kk) ja 2000–2500 (€/kk), joissa molemmissa oli kymmenen kysymykseen vastanneista. Alle 1500 €/kk ansaitsi seitsemän vastanneista. Kolme vastaajista puolestaan ansaitsi kuukaudessa 2500–3000 euroa. Kysymyksen vastauksissa tulee ottaa huomioon, että suurin osa vastaajista tekee töitä kaupanalalla eikä koe työnsä vastaavan täysin tekstiili- ja vaatetustekniikan koulutustaan.

TAULUKKO 15. Palkkaluokka (€/kk)

palkka €/kk	vastaajien lkm
alle 1500	7
1500–2000	10
2000–2500	10
2500–3000	3
3000–3500	1
3500–4000	-
yli 4000	-
vastaajia	31

6.3 Vapaa sana

Kysymykset 13 ja 14 asetettiin sanallisiksi, sillä vastauksiksi haluttiin kertomuksia omista kokemuksista. Kysymyksessä 13 kysyttiin omaa mielipidettä urakehityksestä. Kysymys 14 puolestaan pyysi kertomaan, mitä oli kokenut hyödylliseksi tekstiili- ja vaateustekniikan koulutuksessa nykyiseen työhön verrattuna. Molempiin kysymyksiin saatiin runsaasti vastauksia, jotka olivat sisällöltään erittäin yksilöllisiä.

Kysymykseen 13 (LIITE 3) vastanneet olivat monet sitä mieltä, että urakehitys teva-alalla ei ole Suomen oloissa kovin lupaavaa. Toki poikkeuksiakin vastaajien mielipiteissä oli, eräät kokivat urakehityksensä miellyttävänä, joskin hitaanlaisena. Pari vastaajista koki päätöksensä yrittäjäksi alkamisesta vaikuttaneen erittäin positiivisesti uraansa, vaikka kyseinen työ toikin mukanaan paineita ja vastuuta. Alaa vaihtaneet tai vaihtoa suunnittelevat kertoivat kokeneensa urakehityksen minimaalisena, tai jopa puuttuvan kokonaan teva-alalla. Toki vastapainoksi vastaajien joukosta löytyi henkilöitä, jotka kokivat urakehityksensä positiivisena, ja eräs kertoi jopa edenneensä mielestään nopeasti, joskaan hän ei kokenut koulutustaan erittäin vaikuttavana tekijänä. Urakehitykseensä erittäin tyytyväisiä olivat harvat, he kokivat saaneensa heti koulun loputtua koulutusta vastaavaa työtä.

Eräänä suurena ongelmana valmistuneet pitivät myös sijaintiaan. Mikäli asuinpaikaksi vakiintui syrjäisempi sijainti, todennäköisemmin töitä ei ollut tarjolla missään vaiheessa, varsinkaan runsaasti. Myös kilpailu teva-alan paikoista mainittiin kovana, eikä tekstiili- ja vaateustekniikan koulutus ollut vastaajien mielestä kilpailukykyinen liiketalouden tutkinnon kanssa kaupan alan työpaikkaan hakiessa.

Kysymyksessä 14 (LIITE 4) pyydettiin vastaajia kertomaan, mitä hyödyllistä koulutusohjelma sisälsi nykyiseen työhön verrattuna. Vastauksissa tuli ilmi ääripäät. Osa vastaajista tyytyi ilmoittamaan, etteivät he kokeneet saaneensa tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmasta mitään hyödyllistä tietoa. Eniten hyötyä vastaajat kokivat saaneensa markkinoinnin opinnoista. Hyödyllisinä opintoina vastaajat kokivat myös tekstiili- ja materiaaliopinnot. Lisäksi hyvänä pohjana työlleen vastaajat kokivat suunnittelupuolen opintonsa sekä ompelutekniikoiden hallinnan. Myös kaavoituksen perusteiden hallintaa piti osa vastaajista hyödyllisinä.

Kaksi vastauksista nousi esiin ääripäinä. Ensimmäinen mielipiteistä kertoi, että koki tekstiili- ja vaateustekniikan opintojen olleen vain pintaraapaisua kaikesta, jolloin mistään ei saanut kunnon otetta työelämää varten. Toisaalta eräs vastaajista juuri koki tämän olleen hyödyllinen seikka opinnoissa, pintaraapaisulla hänen mielestään rakennettiin pohja, jonka perusteella perusteet sai hyvin haltuunsa. Myös muita vastaajia oli, jotka pitivät ylipäänsä insinööripintoja hyvinä yleissivistävinä opintoina.

Lopuksi kyselylomakkeessa esitettiin muutamia taustakysymyksiä. Ikä-kysymykseen, joka oli kysymys 15, jäi puuttumaan vastaus neljän vastaajan kohdalta. Lopullinen ikäjakauma vastaajien kesken oli 25–58 vuotta (TAULUKKO 16). Kysymykseen vastanneista oli eniten 29- ja 31-vuotiaita, molempia oli 5 vastaajista. Myös ikäluokista 28 ja 30 oli molemmista vastaajia 4. Puolestaan 26-, 27- ja 36-vuotiaita oli jokaista 2. 25-, 32-, 33-, 35- ja 58-vuotiaita oli jokaista yksi henkilö.

TAULUKKO 16. Vastaajien ikä

ikä	lkm
25	1
26	2
27	2
28	4
29	5
30	4
31	5
32	1
33	1
34	-
35	1
36	2
58	1

Taustakysymyksenä lopussa oli myös siviilisääty. Kysymykseen 16 vastasivat kaikki kyselyn täyttäneet, ja taulukossa 17 on esillä vastaukset tarkemmin. Vastaajista 45,5 % kertoi olevansa avoliitossa. 39,4 % vastaajista puolestaan oli naimisissa. Vähemmistönä voisi mainita naimattomat, joita oli 12,1 % vastaajista, sekä yksi leski.

TAULUKKO 17. Vastaajien siviilisääty

siviilisääty	vastaajien lkm	%-osuus vastaajista
naimaton	4	12,1 %
naimisissa	13	39,4 %
avoliitossa	15	45,5 %
leski	1	3,0 %
kaikkiaan	33	100 %

Lasten lukumäärää kysyttiin myös taustakysymyksissä. Kysymyksen tulokset esitetään taulukossa 18. Lasten lukumäärän ajateltiin vaikuttavan osaltaan urakehitykseen. Avoimissakin kysymyksissä eräs vastaajista kertoi, kuinka yksi naisia hidastava tekijä on lasten hankkiminen. Enemmistö vastaajista (57,6 %) ilmoitti olevansa lapseton. Yhden lapsen perheitä vastaajista oli 27,3 %. Puolestaan kahden ja neljän lapsen perheitä oli kumpiakin 6,1 %:lla vastaajista. Valmistuneista yhdellä oli kuusi lasta.

TAULUKKO 18. Lasten lukumäärä

lasten lkm	vastaajien lkm	% osuus vastaajista
ei yhtään	19	57,6 %
1	9	27,3 %
2	2	6,1 %
3	-	-
4	2	6,1 %
5	-	-
6	1	3,0 %
kaikkiaan	33	100 %

Kyselyn vastaajat rajattiin aloitusvuoden perusteella välille 1998–2007. Taulukossa 19 on tarkemmin näkyvillä, kuinka vastaajat jakautuivat eri vuosille. Eniten vastaajia oli vuonna 2003 aloittaneiden joukossa, 27,3 % kaikista vastaajista. Toisena ääripäänä voi mainita vuonna 2000 aloittaneet, joilta ei saatu lainkaan vastaajia kyselyyn. Yllättävän vähän vastauksia tuli myös vuonna 2007 aloittaneiden joukosta, vain yksi kappale.

TAULUKKO 19. Vastaajien jakautuminen aloitusvuoden perusteella

aloitusvuosi	vastaajien lkm
1998	2
1999	1
2000	-
2001	5
2002	7
2003	9
2004	4
2005	4
2006	1
2007	1
kaikkiaan	33

Kyselyn viimeinen kysymys käsitti valmistumisvuoden koulutusohjelmasta. Taulukosta 20 voi nähdä, kuinka yksikään vastaaja ei valmistunut vuonna 2011. Eniten valmistuneita sijoittui vuodelle 2007, kuten saattoi odottaa, kun vastaavana aloitusvuonna 2003 oli myös eniten kyselyyn vastanneita. Myöskään vuonna 2004 ei valmistunut yhtään kyselyyn vastanneista.

TAULUKKO 20. Vastaajien jakautuminen valmistumisvuoden perusteella

valmistumisvuosi	vastaajien lkm
2002	1
2003	2
2004	-
2005	3
2006	7

(jatkuu)

TAULUKKO 20 (jatkuu)

2007	9
2008	6
2009	2
2010	2
2011	-
2012	1
kaikkiaan	33

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun tekstiili- ja vaatetustekniikan koulutusohjelmasta valmistuneiden sijoittumista työelämään. Huhtikuun ja toukokuun aikana toteutetun kyselyn lomakkeella pyrittiin selvittämään tilannetta ennen opintoja, opintojen jälkeistä aikaa sekä sitä, kuinka valmistuneet ovat tällä hetkellä töissä. Kyselylomakkeessa kysyttiin taustaosuudessa valmistuneiden pohjakoulutusta, syitä tekstiili- ja vaatetustekniikan koulutusohjelman valitsemiseen, tilannetta ennen opintoja, työllistymisen nopeutta opintojen jälkeen sekä mahdollista uudelleen kouluttautumista. Toisessa osuudessa selvitettiin tämänhetkistä työllisyyttä. Osiossa kysyttiin nykyistä työllisyystilannetta, työnkuvaa, työn kestoa, työnantajayrityksen toimialaa, sitä vastaako työ vastaajan vaatetusalan koulutusta, sekä työpaikan sijaintia ja vastaajan palkkaluokkaa. Viimeisessä osuudessa haluttiin tiedustella vastaajan käsitystä omasta urakehityksestä sekä sitä, mitä tämä koki hyödylliseksi opinnoissaan ajatellen nykyistä työtä. Viimeiseksi kyselylomakkeessa oli muutama kysymys, joissa tiedusteltiin vastaajan ikää, lasten lukumäärää, siviilisäätyä ja sekä aloitus- että valmistumisvuodet koulutusohjelmasta.

Kysely toteutettiin nelisivuisella kyselylomakkeella, jonka mukaan liitettiin saatekirje. Lomaketta testattiin muutamalla koulutusohjelmasta valmistuneella entisellä opiskelijalla. Kyselyt postitettiin Centria ammattikorkeakoulun kirjjekuorissa ja mukaan liitettiin myös ammattikorkeakoulun kirjjekuoripostimaksu valmiiksi maksettuna vastausta varten. Kyselylomakkeet lähtivät valmistuneille huhtikuun lopussa, ja viimeiseksi palautuspäiväksi saatekirjeisiin oli laitettu 8.5.2013.

Vastauksia saapui kaiken kaikkiaan 33 kappaletta. Ensimmäiset vastaukset saapuivat toukokuun ensimmäisten päivien aikana ja viimeiset vastaukset saatiin lopulta 13.5.2013. Saatuja vastauksia alettiin koota yhteen jo ensimmäisten saavuttua. Vastaukset kerättiin Excel-tiedostoon ja avointen kysymysten (kysymykset 13 ja 14) vastaukset kerättiin molemmat omiksi Word-tiedostoikseen. Saaduista tiedoista muodostettiin taulukoita ja taulukot muokattiin sanalliseen muotoon raportointia varten.

Saaduissa tuloksissa tuli ilmi, että suurin osa valmistuneista valitsi tekstiili- ja vaateustekniikan, koska he olivat kiinnostuneita teva-alasta. Lukiotausta oli yleisin pohjakoulutus vastaajilla, ja suurin osa olikin hakenut koulutusohjelmaan suoraan koulusta. Valmistumisen jälkeen suurin osa työllistyi heti opintojen jälkeen tai jatkoi jo opintojen aikana aloittamassaan työsäään. Harva vastaajista oli opiskellut valmistumisen jälkeen uutta alaa, ja yleisin työllisyystilanne oli vakituinen työ. Valmistumisen jälkeen enemmistö kuvaili työnkuvansa olevan toimihenkilö. Niin ikään suurin osa vastaajista kertoi olleensa nykyisessä työssään yli viisi vuotta. Kaupanala työllisti suurimman osan vastaajista, tosin vastaajat kokivat työnsä vastaavan vaateustalan koulutustaan vain osittain. Työpaikan sijainnissa Keski-Pohjanmaa nousi niukasti kärkeen. Palkkaa tekstiili- ja vaateustekniikan valmistuneet kertoivat saavansa keskimäärin 1500–2500 euroa kuukaudessa. Vastaajat olivat iältään muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kolmenkymmenen molemmin puolin. Enemmistö valmistuneista eli parisuhteessa, joko naimissa tai avoliitossa ja toistaiseksi lapsettomia. Vastauksia kertyi eniten vuonna 2003 aloittaneilta, joten enemmistö vastaajista myös oli valmistunut vuonna 2007.

Joissain kohdissa vastaajat innostuivat antamaan useammankin kuin yhden vastauksen kysymystä kohden, tai vastaus jäi puuttumaan kokonaan. Jälkeenpäin voisi sanoa, että tämän vuoksi joitain kohtia kyselylomakkeessa olisi voinut rajoittaa, esimerkiksi antamalla mahdollisuuden valita vain yksi vaihtoehtoista. Toisaalta tuntui, että mikäli vastaaja valitsi kohdan työtön, ei lopussa lomakkeessa ollut paljoo täytettävää. Tietenkin jo se, että vastaaja kertoi olevansa tällä hetkellä työtön, tuotti jonkinlaisen tuloksen kyselyyn.

Yllättävän moni vastasi lopulta avoimiin kysymyksiin, joihin odotettiin mielipiteitä urakehityksestä ja koulutusohjelmasta. Vastaukset toivat hienosti esiin erilaisia mielipiteitä, joita tekstiili- ja vaateustekniikan valmistuneilla koulutusohjelmasta on.

Vastauksia toivottiin luonnollisesti mahdollisimman paljon, jotta olisi saatu tehtyä kattava tutkimus. Lopulta vastausprosentti oli 35,1 %, jota pidettiin tarpeeksi korkeana raportointia varten. Vastaajia kertyi yllättävän paljon 2000-luvun alussa aloittaneiden joukosta, kun taas vuosina 2006 ja 2007 aloittaneiden joukosta vastauksia saatiin odotettua huomattavasti vähemmän. Osoitetietojen tiedettiin olevan vanhentuneita joidenkin kohdilta, mutta silti toivottiin kyselyiden löytävän oikeiden ihmisten käsiin. Näin ollen oletettiin, että kyselylomakkeista

varminten perille menisivät juuri vuosina 2006 ja 2007 aloittaneiden kirjeet, sillä he eivät olisi ehtineet muuttaa useasti valmistumisen jälkeen.

Opinnäytetyön tekemisessä pyrittiin noudattamaan tutkimuksen tekemisen teoriaa, jota käydään läpi kappaleessa neljä. Varsinkin kyselylomakkeen muodostamisessa noudatettiin neuvoja, joita lomakkeen muodostamiseen löytyi lähdemateriaaleista. Tutkimusotteen kannalta käytettiin hyväksi määrällisiä sekä laadullisia keinoja. Avoimet kysymykset selitettiin laadullisilla menetelmillä ja muihin kysymyksiin paneuduttiin määrällisillä keinoilla.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyö luo kattavan kuvan siitä, kuinka tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmasta valmistuneet ovat menestyneet työelämässä. Työssä esitetään tämän hetken teva-alan koulutusta monipuolisesti korkea-asteella, sekä muun muassa tutkimuksen menetelmien kertaus luo pohjaa tutkimuksen tekemiselle. Neuvona samankaltaista tutkimusta suorittaville voisi huomauttaa, että vastaajien yhteydenottoon voisi kiinnittää erityisesti huomiota, ajankohtaiset osoiterekisterit helpottaisivat tutkimuksen tekemistä huomattavasti.

LÄHTEET

Aaltola, J. & Valli, R. 2010. Ikkunoita tutkimus metodeihin 1. 3., uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Aalto-yliopisto. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.aalto.fi/fi/studies/education/programme/tekstiilitaide/>. Luettu 23.4.2013.

Centria ammattikorkeakoulu. 2013. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://web.centria.fi/>. Luettu 17.4.2013.

Finatex. Tilastotietoa tekstiili- ja vaatetusteollisuudesta 2012. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.finatex.fi/media/Tkirja_2012.pdf. Luettu 5.5.2013.

Helsingin yliopisto. 2013. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.helsinki.fi/behav/opiskelu/vaaimukset/2012-2015/k%C3%A4sity%C3%B6opettaja_k%C3%A4sity%C3%B6tiede_vaatimukset2012-2015.pdf. Luettu 24.4.2013.

Hirsjärvi, S. Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.

Hämeen ammattikorkeakoulu. 2013a. Tekstiili. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/koulutus/Nuorisokoulutus/muotoilu/opetustarjonta/tekstiili>. Luettu 17.4.2013.

Hämeen ammattikorkeakoulu. 2013b. Vaatetus. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/koulutus/Nuorisokoulutus/muotoilu/opetustarjonta/vaatetus>. Luettu 17.4.2013.

Itä-Suomen yliopisto. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.uef.fi/fi/filttk/kasityonopettajakoulutus/opintojen-esittely>. Luettu 24.4.2013.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.jamk.fi/koulutus/tutkinnot/nuoret/liiketaloudenjhallinnonala/liiketalous/muotijava_hittaiskauppa. Luettu 18.4.2013.

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. 2008. Opinto-opas 2008 – 2009. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.kyamk.fi/Hakijalle/Nuorten%20haku/Kulttuuriala/Muotoilu%20syksy/>. Luettu 18.4.2013.

Lahden ammattikorkeakoulu. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.lamk.fi/muotoilujataide/koulutus/Sivut/default.aspx>. Luettu 16.4.2012.

Lahti, V., Boncamper, I., Liesvirta, Ü., Puoskari, T., Sirviö, S. & Lehtonen, S. Ammattitaito on aina muodissa. Työelämä tarvitsee osaavia tekijöitä. Tekstiili- ja vaatetusalan koulutusselvitys. 2012. Raportti tekstiili- ja vaatetusalan koulutuksesta. Tampere.

Metropolia ammattikorkeakoulu. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.metropolia.fi/koulutusohjelmat/kulttuuri-ja-luova-ala/vaatetusala/>. Luettu 18.4.2013.

Metsämuuronen, J. 2009. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp Oy.

Opetushallitus. 2013. Koulutus ja tutkinnot. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot. Luettu 10.4.2013.

Pahkinen, E. 2012. Kyselytutkimusten otantamenetelmät ja aineistoanalyysi. Jyväskylä: JUL-PU.

Savonia ammattikorkeakoulu. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://portal.savonia.fi/amk/fi/tutustu-savoniaan/opiskelu-koulutusaloilla/kuopion-muotoiluakatemia>. Luettu 17.4.2013.

Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.seamk.fi/Suomeksi/Koulutus/Koulutusalat/Kulttuuriala/Muotoilun_koulutusohjelma/Lifestylemuotoilu.iw3. Luettu 19.4.2013.

Tampereen ammattikorkeakoulu. Www-dokumentti. Saatavissa: [http://www.tamk.fi/cms/tamk.nsf/\(\\$All\)/6CFFDBB655164CABC22575710044CCB1?OpenDocument](http://www.tamk.fi/cms/tamk.nsf/($All)/6CFFDBB655164CABC22575710044CCB1?OpenDocument). Luettu 17.4.2013.

Tampereen teknillinen yliopisto. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.tut.fi/wwwoppaat/opas2013-2014/perus/laitokset/Materiaalioppi/index.html>. Luettu 2.5.2013.

Tilastokeskus. Työvoimatutkimus. Www-dokumentti. Saatavissa: http://tilastokeskus.fi/til/tyti/2013/03/tyti_2013_03_2013-04-23_tie_001_fi.html. Luettu 4.5.2013.

Tuomi, J. Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. 2009. 5, uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Turun ammattikorkeakoulu. Www-dokumentti. Saatavissa: https://ops.turkuamk.fi/opsnet/disp/fi/ops_KoulOhjSel/tab/tab/sea?koulohj_id=2754734&ryhmtyyppi=1&lukuvuosi=&stack=push. Luettu 18.4.2013.

Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Tammi.

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Menetelmäopetuksen tietovaranto. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/raportointi/raportointi.html>. Luettu 5.5.2013.

Åbo akademi. 2013. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.abo.fi/institution/slojdpedagogik>. Luettu 20.4.2013.

Selvitys tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmasta valmistuneiden työelämään sijoittumisesta

Hyvä Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta valmistunut tekstiili- ja vaateustekniikan insinööri

Olen Centria ammattikorkeakoulussa tekstiili- ja vaateustekniikan opiskelija, jolla on nyt opin-
näytteen tekeminen edessä. Tarkoitukseni on tehdä selvitys Keski-Pohjanmaan ammattikor-
keakoulusta tekstiili- ja vaateustekniikan koulutusohjelmasta valmistuneiden insinöörien työelä-
mään sijoittumisesta.

Olisin kiitollinen, jos voisitte käyttää muutaman minuutin ajastanne ja vastata kysymyksiin.

Kyselyllä selvitetään koulutusohjelmaan hakeneiden taustaa eli sitä mikä sai valitsemaan juuri
kyseisen koulutusohjelman sekä onko vastaaja jatkanut alalla tai vaihtanut alaa opintojen jälkeen.
Tämänhetkisestä työtilanteesta halutaan selvittää muun muassa työllistymisen opintojen loputtua,
työpaikan sijainti sekä työsuhteen kesto tämänhetkisessä organisaatiossa. Vapaa sana -osiossa
vastaaja saa kertoa oman käsityksensä urakehityksestään sekä sen mitä mieltä yleisesti on oman
työnkuvan soveltumisesta vaateustekniikan koulutukseensa.

Tietojen käsittely tapahtuu nimettömästi, eikä valmiissa opinnäytetyössä käy ilmi vastaajan hen-
kilöllisyys.

Pyydän vastaamaan kysymyksiin huolellisesti ja palauttamaan lomakkeen 8.5.2013 mennessä
ohessa olevassa kirjekuussa.

Tarvittaessa minuun voi ottaa yhteyttä osoitteessa:

heidi.korpela@cou.fi

Terveisin

Heidi Korpela

I Taustatiedot**1. Pohjakoulutuksenne ennen tekstiili- ja vaateustekniikan opintoja:**

- ylioppilas
- ammatillinen koulutus
- ylioppilas sekä ammatillinen koulutus
- korkeakoulututkinto
- muu, mikä: _____

2. Mikä sai Teidät valitsemaan tekstiili- ja vaateustekniikan?

- kiinnostus Teva-alaa kohtaan
- kiinnostus toimia Teva-alalla tulevaisuudessa
- helppo sisäänpääsy koulutusohjelmaan
- muu, mikä: _____

3. Ennen hakemista koulutusohjelmaan:

- Olin töissä ennen koulutusohjelmaan hakemista.
- Hain suoraan lukiosta/ammattikoulusta.
- Olin työttömänä ennen hakemista koulutusohjelmaan.
- muu, mikä: _____

4. Valmistumisen jälkeen:

- työllistyin heti
- jatkoin opintoja
- jatkoin opintojen aikana aloittamassani työssä
- työllistyin vuoden sisällä
- työllistyin ___ vuoden kuluttua
- en ole työllistynyt

5. Oletteko opiskellut jotain toista alaa valmistumisenne jälkeen? Mitä?

- En ole opiskellut toista alaa.
- kulttuuriala
- luonnontieteiden ala
- tekniikan ja liikenteen ala
- yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
- humanistinen ja kasvatusala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- muu, mikä: _____

II Tämän hetkinen työtilanne**6. Mikä on nykyinen työllisyystilanteenne?**

- vakituinen työ
- määräaikainen työ
- osa-aikainen työ
- työtön
- opiskelija
- äitiyslomalla
- yrittäjä
- muu, mikä? _____

7. Työnne valmistumisen jälkeen on ollut:

- yrittäjänä
- esimiestehtävissä
- asiantuntijana
- toimihenkilönä
- tutkijana
- opettajana
- muu, mikä? _____

8. Kuinka kauan olette olleet töissä nykyisessä organisaatiossa?

- alle vuoden
- alle 5 vuotta
- yli 5 vuotta

9. Työnantajayrityksenne toimiala on:

- teollisuus
- kauppa
- koulutus
- taiteet, viihde ja virkistys
- muu palvelutoiminta
- muu, mikä? _____

10. Vastaako työ vaatetusalan koulutustanne?

- täysin
- osittain
- ei lainkaan

III. Vapaa sana –osion kysymys 13. Millaisena koette urakehityksenne?

Vastaukset

”Pikkuhiljaa hyvää tulee. Valmistumisen jälkeen olin töissä muutamassa eri yrityksessä. Työt ei ihan vastannu omaa alaa.

Kuulin eräästä yrityksestä, joka oli myynnissä. Otin yrityksen ja muokkasin ja kehitin sen paremmaksi ja omannäköiseksi.

Olen pikkuhiljaa lisännyt yritykseeni uusia juttuja. Seuraavaksi on tulossa oma tuotemerkki ja mallisto.

Kehitys on ollut hyvä ja toivon, että se vain paranee.”

”Minulla kävi hyvä tuuri valmistumisen jälkeen. Nykyiseen työpaikkaani pääsin Varamiespalvelun kautta. Aloitin työpaikassani Varamiespalvelun palkkalistoilla, olin noin 3 kk. kunnes minut vakinaistettiin.

Aluksi työskentelin ompelimossa, leikkaamossa (automaattileikkuri) ja varastossa noin vuoden verran, sen jälkeen siirryin toimiston puolelle myyntiassistentiksi. Olen siis ollut oman alan työpaikassani valmistumisestani lähtien.

Tällä hetkellä olen siis tyytyväinen urakehitykseeni, työtehtävät ovat monipuoliset ja palkka on noussut sen mukaan.”

”Työnkuvani ei ole kyllä yhtään vastannut odotuksiani, hain aikoinaan amk:n ettei minun tarvisi työssäni enää ommella mutta ei aina joutua tekeen kaikki työt. Olemaan joka paikan höylä.

Ja mikä ura... ei sellaista vaatetus alalla ole, ja palkka on puolet siitä mitä joku muu insinööri saa...

Olen toiminut pienessä vaatetusalan tuotanto yrityksessä työnjohtajana kohta 9 vuotta. Työ on ollut raskasta ja kiireistä aina. Pitänyt sovittaa naisten välejä ja yrittää sekunneissa tehdä päätöksiä. Tällä iällä olen sitä mieltä että vaatetusala Suomessa on kuollut. Olen ollut monessa tehtaassa töissä nuorempana ja nyt kyllä mietin että ois pitänyt lukea jotain muuta ko tätä alaa. Lisäksi olen saanut itselleni astman allergisen nuhan ja kauheat ihottumat käsiin työstäni.”

”Huonona. Syynä lienee ikäni ja se että olen jumittunut tänne Keski-Pohjanmaalle, missä ei juuri ole sopivia työpaikkoja. Syynä tänne jäämiseen on vakituinen asuinpaikka. Vastaaminen tähän kyselyyn oli vähän hankalaa, sillä aina ei ollut sopivia vaihtoehtoja. Olen ollut useassa lyhytaikaisessa työssä, mm. kansalaisopiston ja peruskoulun opettajana. Pe-

ruskoulussa tekstiilityön opetusta ym. Myös muita töitä, kuten puutarha-, kouluavustajan-työtä, töissä vanhainkodissa. Tällä hetkellä olen vaatehuoltajana terveystieteiden keskuksessa.”

”Vaatealalla on todella vaikea työllistyä koulutusta vastaavaan työhön. Kaupan alan töitä riittää...

Olen onnellisessa asemassa saatuani 2 vuotta valmistumisen jälkeen koulutusta vastaavan työn, jossa on etenemis/kehittymismahdollisuutta.”

”Hyvänä ja nopeana. Koulutus ei kuitenkaan ole ollut suurimpana vaikuttajana urakehitykseen. Koulutuksessa olisi hyvä panostaa enemmän henkilöstöhallintaan, joka on ainakin omassa työssäni ollut tärkeä osa jokapäiväistä työtä.”

”Uskon aina halunneeni ryhtyä yrittäjäksi, ja kun siihen avautui tilaisuus tutussa (10 vuotta yrityksessä myyjänä ennen yrittäjäksi ryhtymistäni) yrityksessä tilaisuus piti käyttää hyväksi. Olen kyllä tyytyväinen ratkaisuuni. Työssäni saan käyttää luovuutta, tehdä omia ratkaisuja, tehdä asiat omalla tavallani. Vastuu on tietenkin kaikesta minulla itselläni ja onhan tässä työssä hyvin kiinni. Vapaita vähän ja pienet lapset, mutta onneksi on ymmärtävä perhe takana.”

”Tekstiili- ja vaatealatekniikan koulutuksesta ei ole ollut hyötyä työllistymisen kannalta. Olen vaihtanut täysin toiselle alalle, jolta on hyvät työllisyysnäkymät.”

”Työnkuvani ei vastaa täysin koulutustani, mutta nykyinen työni on minulle tällä hetkellä antoisaa. Aloitin myymälässä myyjänä ja tällä hetkellä työnkuvani on assistentti. Toimistotyötä jossa vastualueet ja työnvaativuus lisääntyvät vuosittain.”

”Olin kenkäliikkeessä noin vuoden valmistuttuani. Sen jälkeen olin viisi vuotta elektronikka liikkeessä osastopäällikkönä vakituisessa virassa. Heinäkuussa 2012 siirryin Kelalle määräaikaiseen työhön. Määräaikaaisuutta jatkettiin 2013 vuoden loppuun.

Olin hyvä palkkaisessa vakityössä, mutta halusin pois asiakaspalvelusta. Sain paikan Kelalta ja olen ollut tyytyväinen valintaani, vaikka palkka laski. Työajat ovat miellyttävemmät ja työ on vähemmän stressaavaa.”

”Jos aikoisi edetä olisi koulutettava itseään lisää.”

”En tiedä onko koulutusohjelma muuttunut valmistumiseni jälkeen, mutta itse koen että koulutusohjelman sisältöä voisi uudistaa. Kun valmistuin tekstiili- ja vaatetustekniikan insinööriksi, tuntui että valmistuin ammattiin jolle Suomessa ei ole töitä teollisuuden karattua ulkomaille. Markkinointiin ja suunnitteluun suuntautuva koulutusohjelma ei anna mahdollisuuksia kilpailla tradenomien kanssa esimerkiksi myymäläpäällikön paikoista. Mielestäni on erittäin vaikea löytää koulutusta vastaavaa työtä, kun ei ihan tarkkaa käsitystä edes ole mihin tekstiili- ja vaatetustekniikan insinööri soveltuu.”

”Sain vakituisen työpaikan yrityksessä jossa suoritin tutkintooni liittyvää työharjoittelua.

Urani ei varsinaisesti ole kehittynyt, tosin voin sanoa olevani täysin pätevä työssäni ompelijana ja asiakaspalvelussa.

Olen harkinnut jatko-opintoja ja alan vaihtoakin mutta ratkaisevaa päätöstä en ole vielä tehnyt. Työni on mukavaa ja palkitsevaa, tosin uudet haasteet kyllä houkuttelevat!”

”Valmistuttuani kirjoitin äitiyslomansijaisuuden työsopimuksen. Sijaisuus jatkui vakinaistamiseen. Toimin myymäläpäällikkönä sisustus-lahjatavaraketjussa. Tästä en ylemmäksi pääse, ellen vaihda yritystä tai muuta Etelä-Suomeen.

Urakehitystä ei niin sanotusti ole, mutta heti seuraavalla viikolla koulunloppumisen jälkeen aloittamassani työssä pääsin heti maistamaan vastuuta ja testaamaan osaamistani esimies-tehtävissä.”

”Nykyiseen työhöni olisi pätevä pelkällä ammattikoulutuksellakin.

En usko, että urani kehittyy Teva-alalla vaan vaihdan alaa seuraavien vuosien aikana.”

”Työskentelin valmistumisen jälkeen pienessä vaatetus-/kaupan alan yrityksessä myyjänä ja ompelijana. Olin suorittanut samassa yrityksessä myös opintojeni työharjoittelujaksot, joten työpaikka oli valmistuttuani lähes varma. Parin työttömyyskuukauden jälkeen yrityksessä aukenikin vakituinen työpaikka, jonka sain.

Kyseisessä pienyrityksessä urakehitysmahdollisuudet olivat kuitenkin rajalliset. Myyjän ja ompelijan tehtävät eivät mielestäni vastanneet koulutustani parhaalla mahdollisella tavalla. Työsuhteeni päättyi yrittäjän jäädessä eläkkeelle, sillä en itsekään halunnut siirtyä yrittäjäksi. Koulutus olisi kuitenkin antanut siihenkin melko hyvät valmiudet.

Työsuhteen päättyttyä sain saman tien uuden työn tekstiilikaupan alalla. Töitä siis tuntui riittävän, mutta ei insinöörikoulutusta vastaavia paikkoja, ainakaan Kokkolan alueelta.

Nykyään opiskelen Tampereen teknillisessä yliopistossa materiaalitekniikkaa, minkä toivon tulevaisuudessa johtavan ”parempaan” (eli koulutusta vastaavaan) työllistymiseen myös vaatetusalalla, toisin sanoen antavan paremmat mahdollisuudet uralla etenemiseen.

Koska vaatetus- ja tekstiilialan työpaikoista on kova kilpailu, pidän tärkeänä opiskella materiaaleja laajemminkin.”

”En ollut tyytyväinen ja siksi vaihdoin alaa.”

”Tekstiili- ja vaatetusalalla ei ura ehtinyt kehittyä. Nykyisellä alalla ura on vasta alussa, kehitystä on tapahtunut.”

”Hyvänä nyt, kun olen uudelleen kouluttautunut. Teva-alalta ei ole tarjolla töitä, kuin vaatekaupassa (Kokkolassa tilanne ainakin se). Korkein mahdollinen pesti olisi myymäläpäällikkö (huono palkka, suuri vastuu), eikä kyseinen työ kiinnosta muutenkaan, tai myynti ylipäättään liikkeessä. Urakehitystä on auttanut vain yrittäjäkokemus ja ylempi AMK – tutkinto toiselta alalta. Muuten perus AMK-tutkinnollisia alkaa olla jo niin paljon, ettei kys. tutkinnolla /tasolla tahdo nykyään saada ”kunnon” töitä.”

”Harmitti hirveästi, että tuli valittua kyseinen ala. Sillä ei ole töitä. Olin jonkin aikaa työttömyyteni lomassa töissä pesulassa, josta en kuitenkaan saanut vakipaikkaa, vaikka olin korkeammin alalle koulutettu kuin yksikään pesulan työnjohtajista ja työvoiman tarvekin oli todellinen. Olisi kuulemma pitänyt opiskella oppisopimuksella pesulatyöntekijäksi. Kaksi vuotta työttömyyttä ja epäasiallista kohtelua pesulassa riitti. Pääsin opiskelemaan luokanopettajaksi.

Kouluttauduin kolmessa vuodessa uudelle alalle, mutta nyt en silti ole esimerkiksi pätevä opettamaan tekstiilitöitä, vaikka minulle on sekä tekstiili- ja vaatetusalan koulutus että opettajan koulutus. Pitäisi olla yliopistossa suoritettu käsityön koulutus, jotta voisi opettaa myös ylä-asteella.

Nyt olen toista vuotta kotona lapsen kanssa. Opettajan töitä ehdin tehdä vuoden. Vakituista työpaikkaa minulla ei ole.”

”Urakehitys on ollut mielestäni hyvä, mutta hidas. Yrityksessä jossa tällä hetkellä työskentelen aloitin laadunvalvojana, puolen vuoden päästä ylenin ostoassistentiksi ja tällä hetkellä olen tuoteassistentti (eli siis toimin ostajan ja suunnittelijan assistenttina). Tekstiili alalla on vaikea löytää tätä koulutusta vastaavaa työtä. Joskus harvoin kun sellainen paikka tulee auki on kilpailu kovaa. Meillä naisilla ”ongelmana” on myös lastenteko. Toiveissa olisi kun palaan äitiyslomalta töihin pääsisin uusiin haasteisiin ja saisin hyödynnettyä enemmän koulutustani. Ongelma on myös se, että moniin alalla oleviin paikkoihin on myös ylikoulu-tettu. Näin minulle on sanottu suoraan ainakin kahdessa haastattelussa.”

”Valmistumisen jälkeen oman alan töitä ei ollut saatavilla. Siksi alkuun pari vuotta työskentelin vaatetusalan vähittäismyymälöissä Nykyisessä työssä olen ollut pari vuotta ja pian saan ylennyksen esimiestehtäviin.

Alkuun tuntui, että oman alan töitä ei löytynyt, sillä yrityksillä ei ollut tietoa koulutusohjelmamme sisällöstä. Enemminkin oli kysyntää tradenomeille, joilla oli vaatetusalan tuntemusta.

Tällä hetkellä olen tyytyväinen uraani. Nykyisissä työtehtävissäni ei ole enää haastetta minulle, mutta ylennys esimiestehtäviin tuo sitä taas hetkeksi.”

”Koulun ohessa aloitin tarvittaessa töihin kutsuttavana myyjänä, valmistuttuani siirryin myymäläpäällikkö kakkoseksi eli silloisen myymäläpäällikön sijaiseksi, jos hän oli poissa. Seuraavaksi pääsin myymäläpäälliköksi silloisen myymäläpäällikön vaihdettua alaa. Minulla on kolme alaista ja 450 m² vahdittavana.”

”Vaatetusalalla ei tahdo olla työpaikkoja. Kaupallinen koulutus lisää mahdollisuutta päästä vaatekauppaan tai vaatetusosastolle töihin, osastotyö ei ole niin mukavaa kuin kassatyö. Minun olisi pitänyt jo nuorena hommata kaupallinen koulutus, niin olisin työllistynyt aiemmin.”

”Itse olen itseni työllistänyt, en ole varsinaisesti teva-alalla töissä, mutta insinöörin opinnot ylipäänsä ovat olleet suureksi avuksi muillakin aloilla ja yrittäjyydessä.”

”Töiden saanti vaatii (varsinkin aluksi) paljon omaa aktiivisuutta; työkokemuksen karttuessa on entistä helpompaa saada lisää töitä ja haasteellisimpia töitä.

Varsinainen vaatetusala on joka työssä ollut kytkeytyneenä kaupan tekoon: siispä kaupallista osuutta voisi lisätä koulutukseen.

Valmistumisen jälkeen ”vaativampia töitä” joutui hieman odottelemaan, ja tekemään vaatemyyjän töitä. Itse pääsin 25-vuotiaana ”koulutusta vastaavaan” myyntineuvottelijan töihin. 27-vuotiaana sain osastonhoitajan paikan vaateliikkeestä. Suhteellisen nuorena on silti päässyt kokeilemaan taitojaan! JA töitä on ollut lähes koko ajan opiskelujajoista lähtien. Viihdyn käytännönläheisessä keskiportaassa, en kaipaa ylempiä tittleitä.”

III. Vapaa sana -osion kysymyksen 14. Mitä koitte hyödyllisenä koulutusohjelmassa ajatellen nykyistä työtänne?

Vastaukset

”Markkinointi, konetekniikka/ompelelutekniikka, materiaalitietous, opiskelu ulkomailla.”

”Kaavoituksen perusteet, markkinointi, materiaalien tunteminen, tekstiilikuidut, tekstiililaboraatit, teollinen kaavoitus, sarjatuotanto, kirjanpidon perusteet, sarjonta, ompelutekniikka, värjäys”

”Ei mikään! Koska paikka, jossa olen ollut töissä on takapajuinen, ei siellä ole mitään tietokoneita yms. Ompelukoneetkin on olleet suurin osa yli 30 v. vanhoja. Suurin hyöty on ollut työkokemuksesta joita minulla on ollut erilaisista vaatetus tehtaista. Varmaan jos ois päässyt suunnittelemaan jotain vaatteita ois ollut”

”Vaikea sanoa. Aina koulutus hyödyllistä.”

”Opiskelijavaihto, kaavoituksen perusteet ja suunnittelutehtävät.”

”Taloushallinnon kurssit”

”Tekstiili- ja vaatetusalan tuntemus, vaatteiden elinkaari, todellisuus eri yritysten vaatteiden alkuperästä. Johtaminen ja asiakaspalvelu.”

”Hyödyllisiä olivat mm. markkinoinnin opinnot, yritysopinnot, tekstiili- ja materiaali op., väritietous, tietotekniikka op. jne...”

”Ei yhtään mitään!”

”Materiaalitietous, periksiantamattomuus, opin vastaanottamaan palautetta”

”Teknillinen koulutus antaa hyvän pohjan monenlaisiin töihin.”

”Koen, että koulutuksesta ei ole ollut mitään hyötyä. Kurssit olivat pintaraapasua joka asiasta ja millään ei niiden perusteella osaa kunnolla. Työ tekijäänsä opettaa ei koulussa istuminen.”

”Työskentelen vaatekaupassa visualistina. Eniten omassa työssäni hyötyä on materiaalitiedosta; mitä ominaisuuksia eri materiaaleilla on ja miten ne käyttäytyvät. Suurimman osan työssäni vaadittavista taidoista olen kuitenkin oppinut työtä tekemällä. En koe koulutusohjelmasta olleen oikein muuta hyötyä. Työskentelen suuressa ketjuliikkeessä, jossa esim. markkinointi hoidetaan pääkonttorilta käsin, toimimme itse vain ohjeiden mukaan. Toki se, että on opiskellut markkinointia, auttaa ymmärtämään miksi asioita tehdään kuten tehdään, mutta itsellä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa markkinointiin.”

”Käytännön harjoitukset ts. ompelutyöt, markkinointi tms. osaa suhtautua ns. myyvästi ja tietää mitä yrityksen ”luvut” ja budjetit tarkoittavat, materiaaleihin liittyvät opinnot, perehdytys (harjoittelijat)”

”Aika vähäiseksi. Tekstiilitietoutta olen joutunut käyttämään.. Markkinoinnin osuutta jonkin verran. Mutta enimmäkseen työ on opettanut tekijäänsä.

Tekstiili-insinöörin työt kiinnostaisivat, mutta tällä alueella niitä on vähän tarjolla. Ja yrityksen toiminnan täytyisi olla vakaalla pohjalla. Olen ollut tyytyväinen koulutukseeni ja opiskeluuni Centriassa.”

”Siitä ei ole ollut hyötyä eikä haittaakaan.”

Tällä hetkellä opiskelen kokopäiväisesti, mutta aiemmissa työpaikoissani hyötyä oli sekä markkinoinnin että tekstiilirakenteiden ja vaatetusopinnoista. Ompelutehtävissä kaavoituksen perusteet olivat hyödyksi, vaikka vähäinkin käytännön ompelukokemus.”

”Tekstiileiden tuntemus”

”Looginen ajattelukyky, sekä luova osaaminen suunnittelupuolelta.”

”Markkinointiaiheet, mistä sain kipinän lähteä opiskelemaan ainetta.”

”Laaja tietämys ompelutekniikasta, koneista ym. teollisuuden näkökulma tekstiilitöihin.

Insinööri koulutus on laaja yleissivistävä koulutus, osa omaa persoonaani. En tiedä miten sitä opettajana hyödynnän, mutta kai se jollain tavalla mukana kulkee.

Siitä sai hyvin lisäpisteitä teknologiapainotteiseen luokanopettajankoulutukseen hakiessa. Ilman kyseistä tutkintoa, voi olla, etten olisi päässyt opiskelemaan opettajaksi.”

”Koulutusohjelman hyviä puolia oli se, että siinä melko laajasti tutustuttiin tekstiili- ja vaatetusalaan vaikkei kovin syvällisesti, mutta se pieni pintaraapaisu on hyvä pohja, koska perusteet on silloin hallussa.

Minä en allekirjoita sitä mitä opettajat meille sanoivat, -”Tekstiili- ja vaatetusinsinööri voi tehdä mitä vaan.”, kun kysyimme mitä valmistumisen jälkeen voimme työksemme tehdä. Tätä usein myös kysyttiin haastattelussa, että mitä tekstiili- ja vaatetusinsinööri tekee ☺ Silloin on hyvä olla tiedossa edes muutaman valmistuneen toimenkuva.”

”Koulutuksen monipuolisuus on valttikortti, sillä koulutuksen jälkeen osaamista on monelta vaatetusalan osa-alueelta.”

”Esimieskoulutus oli hyödyllistä lisäksi tuotetuntemukseni vaatetusalalla on riittävää koulutuksen ansiosta. Trendien seuraaminen on myös helpompaa koulussa opittujen tekniikoiden ansiosta.”

”Olen kiireapulaisena kaupan kassalla, joten en ole työllistynyt insinöörin tutkinnosta.”

”Tuotannon koulutus, markkinoin koulutus, suunnittelu opinnot, yrittäjäyys ja hinnoittelu (kirjanpito), kielet. CADS- ja muut ATK-opinnot.”

”Markkinoinnin, tekstiiliopin ja suunnittelun opeista on ollut hyötyä matkan varrella. Monipuolinen koulutus mahdollistaa monipuoliset työnkuvat ☺ ! Liiketaloutta voisi olla koulutuksessa enemmän. Kokkola ajoista/opiskeluajoista on jäänyt pelkästään positiivisia muistoja!”